

ПАМ'ЯТЬ НА ЖИТТЯ

Орнаменти з вишивок
українського та білоруського Полісся:
Чорнобильщина

Огнева Л. Пам'ять на життя. (Орнаменти з вишивок українського та білоруського Полісся: Чорнобильщина) / Людмила Огнева. – Бахмут: Фотоцентр «Піонер», 2020, – 50 с.

Комп'ютерний макет та художнє оформлення
Людмила Огнева

Видання здійснено
за сприяння Творчої Майстерні «Оберіг» (м. Бахмут)
і фінансової підтримки ГО «Бахмут Український» та

В збірці «Пам'ять на життя» представлено орнаменти з вишитих та тканих виробів, зібраних етнографами під час 17 експедицій у Чорнобильську зону до і після аварії на ЧАЕС. Дослідження експедиційних матеріалів було зроблено учасницею цих експедицій доктором мистецтвознавства, професором Раїсою Захарчук-Чугай та надруковано в книзі «Народне декоративне мистецтво Українського Полісся: Чорнобильщина». Окрім того нами використано узори, збережені в «Українському музеї» (Нью-Йорк), які подано в альбом «Українська вишивка», упорядкованого також Р. Захарчук-Чугай.

На основі цих матеріалів в межах проекту «Пам'ять на життя» в Донецькій області у 2008 році було відтворено орнаменти з вишивок сіл та міст **Київського** (м. Бориспіль, с. Горностайпіль, с. Залісся, с. Іллінці, с. Княжичі, с. Корогод, с. Красне, с. Крива Гора, с. Ладижичі, с. Новошепеличі, с. Обуховичі, с. Опачичі, с. Старосілля, с. Теремці, с. Термахівка, с. Товстий ліс, с. Черевач, м. Чорнобиль) та **Житомирського Полісся** (с. Красилівка, с. Листвин, Народницький р-н, с. Нова Радча, с. Поліське, с. Скурати, с. Старий Дорогинь, с. Чоповичі, с. Левковичі, с. Словечко, с. Бегунь, с. Бондарі, с. Велика Чернігівка, с. Рудня Базарська).

Для дослідників та шанувальників української народної вишивки, а також для широкого кола вишивальниць.

© Огнева Людмила

ВИСТАВКА «ПАМ'ЯТЬ НА ЖИТТЯ»

Прес-реліз

Виставка «Пам'ять на життя», присвячена 25-й річниці аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Розміщена експозиція в лекційному залі Донецького обласного художнього музею. Експонуватиметься протягом місяця від 26 травня 2011 року.

Організатори виставки: Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Чорнобиль – Допомога», Донецький відділ Союзу українок, творча майстерня «Оберіг» (Артемівськ), Клуб-студія «Слов'яни» (Слов'янськ), клуб «Ярослава» (Маріуполь).

Концепція експозиції розроблена членом Національної спілки народних майстрів України Людмилою Огневою.

У виставці беруть участь художники і майстри:

- м. АРТЕМІВСЬК (БАХМУТ): Бондаренко Ольга, Воліна Олександра, Данильченко Людмила, Жуганова Віра, Кірієнкова Лариса, Комиссарова Лариса, Кравченко Світлана, Роменська Наталя, Шевченко Галина.
- м. ДОНЕЦЬК: Задорожна Лідія, Кривоносова Тетяна, Міронова Алла, ОГНЕВА Людмила, Півень Людмила, Селіванова Тетяна, Ятрушева Людмила.
- м. СЛОВ'ЯНСЬК: Азімова Лариса, Бомбиза Василь.
- м. КРАМАТОРСЬК: Школа Галина
- м. МАРІУПОЛЬ: Упір Олена, Гайдай Тетяна.
- м. СЕВАСТОПОЛЬ: Кіріллова Людмила.
- м. СВЕРДЛОВСЬК ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛ.: Литвинова Катерина

Ними представлено 94 роботи: живопис, розпис, вишивка, ляльки.

З фондів художнього музею експонується: картини Марії Приймаченко (1909-1997) та В. Зарбі (1940-2007), рушник Г.Верес (1928- 2003).

Творчою групою майстринь Донецької обл. вперше в Україні за матеріалами досліджень створена колекція зразків автентичної поліської вишивки із сіл зони відчуження. Це – 11 хоругв та 18 семплерів. Автор проекту – Людмила Огнева. Вона ж представила окрему колекцію картин (понад 10), вишитих за мотивами з рушників України, Росії, Білорусі.

Учасниками творчої майстерні «Оберіг» Артемівського Реріхівського товариства – керівник Світлана Кравченко – в межах проекту «Народна лялька – втілення всесвітньої любові» виготовили ляльки з тканини, трави, лика. 41 лялька артемівських майстринь експонується на нашій виставці.

Огнева Л.

Проект «Пам'ять на життя»

Сьогодні усі негаразди в суспільстві пов'язують зі кризами. Чи то економічними, чи екологічними, чи етнічними, чи демографічними, чи оздоровчими. Але всі «кризи» у перекладі з грецької означають одне – "вирок". Варто було б замислитися над цим.

У пошуках виходу зі будь-яких криз нам треба звернутися до правитоків нашого народу – тих часів, коли розумні батьки вчили дитину вітатися і розмовляти з Природою, Сонечком, Вітром, Водою, Землею, Травами, Деревами, птахами, звірами, з усіма сущими в світі.

Наші предки мали знання, які дозволяли людині органічно вписуватися в «канву» не лише оточуючої природи, а й усього космосу. Сьогодні вчені досліджують: які духовні закони розвитку були закладені в традиції і звичаї в давні часи. Марія Петрівна Грицай завідувачка відділом Геронтології в Українському інституті екології людини у доповіді "Давньоукраїнська ведична наука про оздоровлення душі, тіла, Природи" (на конференції "Буття українців" 21.05. 2005 р.) говорить: "Ведична індійська культура має давньоукраїнські витoki. Матеріальним доказом слугує манускрипт, якому понад 5000 років. Приніс його в Індію з берегів Дніпра

давньоукраїнський мудрець-відун Цараки (Чараки – на санскриті), щоб зберегти ведичні знання від навали кочових племен, які, як сарана наступали на високорозвинену давньоукраїнську цивілізацію. В наш час, пост чорнобильський, індійські історики і лікарі звертаються до української інтелігенції: "Повертайте ведичні знання в Україну!"

Про силу духовності і знань давньоукраїнської цивілізації свідчать і записи засновників Києво-Печерської Лаври.

Звідки ми можемо черпати ці знання?

Вони втілені і передаються в народі через звичаєву культуру. Треба тільки зрозуміти, розшифрувати те, про що нам говорять предки.

В журналі "Соціоніка, ментологія і психологія особистості" (№5, 2003, с. 79-81) Л. Літровник доводить, що на карпатських тарелях зображена найскладніша з відомих у світі космогонічна концепція найдавніших знань. Те ж саме закодовано і у орнаментах стародавніх вишивок.

Марія Грицай проводила дослідження впливу національного одягу на здоров'я дітей і дорослих. Робота велася за участю працівників музею ім. Івана Гончара та дитячого гурту «Чумацькі діти» (керівник – нар. артистка України Валентина Ковальська)

Вимірювання проводилися на спеціальній апаратурі за методами: біогальванічним та біоелектрографії.

Після виконання пісень-веснянок діти були продіагностовані. Потім вони одягнули на 15-20 хвилин українські національні сорочки і їх знову продіагностували. «Якщо пісня дає стрімко підйом інформаційно-енергетичного стану, то українські національні вишиті сорочки вирівнюють показники, наближаючи їх до фізіологічної норми. (...)

Ми побачили, що велике значення має якість, колір тканини, з яких вироблений одяг та символи, зображені на ньому. (...)» – підсумовує М. Грицай.

Як і мова орнамент має велике значення в культурі народу, іноді навіть важливіше. Справа в тому, що орнамент сприймається нашою свідомістю як інформація, що приходить до нас ззовні через очі так, як і та, що приходить через інші органи. Наприклад, органи слуху. Нікому прийде на думку заперечити, що під одну мелодію ми скачемо, під другу – плачемо, під третю – засинаємо. Так і те, що ми бачимо, впливає на фізичний та психічний стан людини. Яким чином відбувається в мозку процес трансформації зовнішньої інформації у внутрішню – таємниця, над розгадкою якої працюють різні люди. Одні – щоб глибше пізнати природу людини, розгадати послання древніх, залишені нам предками в знаковому та орнаментальному вигляді. Інші – щоб створити новий, один з найстрашніших засобів негативного впливу на людство. Їм зрозуміле, що орнамент є інформаційно заряджений образ. Якщо його зарядити «як слід», то він може бути або творящим, або руйнівним. в народі ці орнаменти вважають магічними.

Отже, якщо хочеш щось добре зробити в житті – не дай пропасти вишивці, цьому неоціненному скарбу мистецької культури нашого народу. Втрата скарбів історичного минулого дорівнює втраті майбутнього.

Техногенна катастрофа 1986 року стала й культурною катастрофою. На той час Київське Полісся було мало вивчене. До пропозиції створити на там історико - природний заповідник ніхто не прислухався. Ліс знищили і побудували АЕС на р. Прип'ять.

Тепер етнографічні експедиції працюють у місцях, де живуть переселенці з чорнобильської зони. Збирають пісні, вивчають звичаї та традиції, але створене руками людини, лишилося там, у покинутих оселях. Неоціненна культурна спадщина приречена на самознищення. 18 років поспіль сміливці, а з ними і Ліна Костенко, рятували те, що збереглося там. За матеріалами цих експедицій творчою групою майстринь при Донецькому відділі Союзу українок до 25-ої річниці аварії на ЧАЕС була створена перша в Україні колекція семплерів (зразків орнаментів) з вишивок сіл Чорнобильської зони відчуження. 25 майстринь з 5-ти міст Донецької області (Донецьк, Маріуполь, Бахмут, Краматорськ, Слов'янськ) запропонували мені

допомогу у створенні цих семплерів. Пошук орнаментів, створення композицій і їх електронне зображення були моєю справою. Вишиття, тканина, нитки – справою майстринь.

Створену нами колекцію семплерів з Чорнобильської зони відчуження свого часу мали можливість побачити мешканці Донецька, Харцизька, Бердянська, Одеси, Канева, Києва, Тирасполя (Придністров'я), Мюнхена (Німеччина), Парижа (Франція), Рига (Латвія).

Національний музей Чорнобиля (Київ) пропонував передати колекцію до його фондів. Але ми подарували свій доробок громадському музею "Смолоскип", створеному у Донецьку ВГО інвалідів "Чорнобиль-Допомога". Так там і лишилися наші вишивки. Сьогодні доля їх невідома

Кравченко С.

Виставка «Пам'ять на життя»¹

У Донецькому обласному художньому музеї 26 травня 2011 року відкрилася виставка, присвячена 25 річниці аварії на Чорнобильській АЕС "Пам'ять на життя".

Ця виставка стала можливою завдяки унікальному творчому проекту, створеному членом Національної спілки майстрів народного мистецтва України Огневою Людмилою Родіонівною. На афіші цієї виставки значиться, що її організаторами є Донецький обласний художній музей, ВГО інвалідів "Чорнобиль Допомога", Донецьке відділення Союзу українок, творча майстерня "Оберіг" Артемівської (тепер Бахмутської – Л.О.) Реріхівської організації. На виставці представлені роботи народних майстрів, художників Донбасу і Криму – живопис, розпис, вишивка, народні ляльки.

Відкрила виставку, на якій представлені більше ста експонатів, науковий співробітник Донецького обласного художнього музею Валентина Василівна Козловська. Вона зазначила, що виставка незвичайна в усіх відношеннях – і в різноманітності експонатів і техніки, в якій вони створені і в тому, що географія учасників надзвичайно широка, і в тому, що представлені в експозиції роботи авторів із званнями і без, молодих і досвідчених і тих, хто вже, на жаль, не створить більше нічого нового на земному плані. Але найголовніша цінність виставки – тема, яка дуже рідко є присутньою у виставкових залах.

Директор музею Галина Володимирівна Чумак зачитала вітання організаторам і гостям виставки від голови Всеукраїнської громадської організації інвалідів "Чорнобиль -Допомога" В.П.Тупилки, Організації українських студентів з Мюнхена (Німеччина), Молодіжної організації "Родина" (Саратов), Союзу українських організацій Австралії.

Учасник виставки В.Г.Бомбиза, художник, ліквідатор-чорнобилець, колишній житель м. Прип'ять, а нині живе в м.Слов'янск, розповів про історію створення триптиха, присвяченого першій годині після страшної звістки. Через чверть століття тремтів голос учасника цих подій.

Із словами глибокої вдячності організаторам виставки і керівникові проекту Людмилі Родіонівні Огневої звернувся голова Донецького відділення всеукраїнського об'єднання ветеранів В.І. Прокопчук.

Велика честь випала мені і моїм співробітникам з творчої майстерні "Оберіг" представити на цій виставці свої роботи в техніці народної ляльки чорнобильського і прилегло до нього регіонів. Разом з вишивальницями з Донецька, Краматорська, Маріуполя і Слов'янська ми працювали так само над вишивками – "Знаками біди" тих населених пунктів, які залишилися в десятикілометровій зоні.

Схеми для вишивки розробила Людмила Родіонівна на основі матеріалів експедицій в зону відчуження: Теремці, Опачичі, Червоне, Товстий Ліс, Ладижичі, Корогод та ін.

Ці знаки є шестикутною зіркою Полин з апокаліптичного сюжету в обрамленні квадрата – символу поля.

Простір між ними заповнено візерунком, що нагадує колючий дріт, який розділяє життя і смерть на чорнобильській землі.

¹ Переклад з російської мови Людмили Огневої

Одна з наших співробітниць Жуганова Віра Василівна, працюючи над вишивкою з с. Красне розповідала, що як би уві сні бачила спочатку широку сільську вулицю із зеленими деревами, доглянутими будинками, а потім, як тільки вітер господарював на їх подвір'ях. Її онучка на якомусь сайті знайшла фото "її" села і Віра Василівна здивувалася, як вони були схожі на ті сни-видіння. Ще одна наша співробітниця Лариса Спиридонівна Комісарова говорила, що наші роботи нехай будуть не пам'яттю про минуле, яке, на жаль не можна змінити, а внесок у відродження і охорону цієї землі, в щасливе майбутнє білоруського і українського народів. Нехай вони служать нагадуванням дорослим і дітям про крихітність нашого загального будинку під назвою Земля

На виставці з фонду музею представлені роботи гордості національного мистецтва, лауреатів премії ім. Т.Шевченко, які жили і творили в Чорнобильській зоні і після 26 квітня 1986 року, коли вона вже стала називатися десятикілометровою зоною відчуження – тканий рушник Ганни Верес (1928-2003) і картина Марії Приймаченко (1909-1997) «В день народження Петра».

Тут є й картини заслуженого художника України Катерини Литовченко. Проникливі пейзажі Полісся вона створила, тримаючи олівці і фломастери в зубах, руки і ноги не слухаються її з 19-річного віку.

Поруч – фоторепортаж про Олександра Мазуренко, інваліда без ноги. 26 квітня 2011 р. він на милицях почав марш пам'яті через три держави навколо зони відчуження. В день відкриття виставки Олександр був м. Каневі і учасники виставки зв'язалися з ним по телефону. Нещодавно видана поетична збірка «На Київській землі» Богдана Скробута, ліквідатора, що вже пішов в січні 2011 року, – ще один рядок в книгу Чорнобильського безсмертя.

Незвичайної краси і бездоганні по техніці виконання рушники тих місць, які ми зараз називаємо чорнобильською зоною розвішені в сонячному залі музею. Коли бачиш поруч роботи, виконані в національній техніці українського і білоруського орнаментів, стає зрозуміло, як ми, люди землі схожі, як усі ми хочемо, що б наші люди похилого віку були мудріші і жили довше, росли у світі і були щасливі діти, щоб земля народжувала, а не стогнала від горя. Усе це виражається і в символіці орнаментів і в їх колірній гаммі.

Ця унікальна виставка "Пам'ять на життя" не може залишити байдужою жодну людину, тут дух пам'яті, людської мужності і жертвності, тут все дихає вірою, в те, що чорнобильська земля не дивлячись ні на що відродиться, а пам'ять буде своїм набатом попереджати про наслідки бездумної поведінки людини у своєму єдиному загальному земному домі перед ликом Того, чие око дивиться з нескінченною неземною любов'ю на нас з надією на духовне зцілення і прозріння.

Газета "Вперед" 4 - 7 червня 2011г

26 травня 2008 р. Виставка «Пам'ять на життя». Донецький художній музей.

Привітання з відкриттям виставки у Донецьку 26 травня 2011 року

ВГОІ «Чорнобиль Допомога»

Вельмишановні господарі і організатори виставки!

Вельми поважні гості!

Всім відомо, що ООН об'явило 2011 рік – роком Чорнобильської трагедії.

У рамках відповідних заходів організована й сьогоднішня виставка «Пам'ять на життя».

Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Чорнобиль-Допомога» існує з радянських часів і є учасником Національної програми ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

Одним із основних напрямків діяльності нашої організації є:

- розповсюдження ідей миру і гуманізму;
- свідчення поваги і вдячності до жертвних ліквідаторів аварії на ЧАЕС;
- підтримка громадської активності в сфері технічної і суспільної безпеки.

Всі наші дії йдуть винятково з ініціативи членів організації, та активу небайдужих людей. Вони (заходи) потребують часу, зусиль, коштів та ініціативи. Але робляться вони виключно з поклику серця, душі і власної громадської позиції.

За багато років існування нашої організації проведено безліч заходів і жодного формального «для галочки». Наприклад, у ці хвилини долає довгий шлях навколо зони забруднення, що утворилася навколо Чорнобильської станції, одноногий інвалід з Донеччини Олександр Мазуренко. Він йде на милицях. Для галочки таке робити неможливо. Ця хода зветься ««Смолоскип» Чорнобилю-25», і робиться, як засіб по запобіганню повторення техногенних аварій в майбутньому.

Сьогоднішня виставка також символічна. Про це свідчить її назва - «Пам'ять на життя».

На відміну від попередніх виставок, учасники цієї - представляють до вашої уваги не тільки власне непересічне мистецтво з присвяченням трагедії 1986 року. Проведено додаткову величезну копітку дослідницьку роботу. Вражає нетривіальний підхід – досліджено етнографічні особливості народного мистецтва населених пунктів зі зони відчуження і на цій підставі розроблені та вишиті відповідні орнаменти. Це не просто бачення трагедії, чи героїзму Чорнобиля – це відтворення і відновлення в свідомості того, що ми втратили не тільки економічно, екологічно, а в першу чергу як нація, суспільство. Ця трагедія завдала великих збитків багатьом державам, націям. Наприклад Білорусь втратила 25% своєї території. Але ми, українці, і в першу чергу говоримо про втрати свого народу та дбаємо, щоб подібне ніколи не повторилося з жодним народом світу.

Нажаль, 11 березня цього року подібна аварія сталася в Японії. Тому вважаємо, що цим заходом ми також висловлюємо солідарність і співчуття японському народу в зв'язку з аварією на АЕС Фукусіма 1.

Шановне товариство! Незважаючи на те, що офіційно виставка зазначена, як захід громадських організацій, фактично її слід було б назвати персональною виставкою – Людмили Огневої. Концепція виставки, розробка проектів для вишивок і структура виставки – створені нею. Не тому, що вона зобов'язана, а тому, що не уявляє свого існування поза проблем власного народу. Від організації ВГОІ «Чорнобиль – Допомога» висловлюємо на її адресу слова великої подяки і поваги.

Низький уклін за небайдужість директору Донецького обласного художнього музею Галині Володимирівні Чумак - ініціативній, високопрофесійній людині з високим почуттям громадської свідомості.

Наша організація вдячна заст. директора з наукової роботи Марині Владиславівні Третьяковій, науковому співробітнику Валентині Василівні Козловській та всім працівникам музею, котрі сприяли тому, щоб виставка відбулася. Низький уклін художникам та майстрам -

учасникам виставки, котрі нічого окрім клопоту від цього не мають. Своїм прикладом вони показали, що зерна добра на ниві життя не пропадають.

Окремі слова вдячності наша організація висловлює обласній державній адміністрації за постійну підтримку наших ініціатив. Це свідчення, того що Донецька область з якої на ліквідацію аварії 25 років тому поїхала найбільша кількість «ліквідаторів», а зараз тут проживає 28 тисяч постраждалих, завжди була і є фундаментом стабільності і патріотизму нашої країни.

Сподіваємося, що виставка виправдає ваші і наші сподівання і стане реальним свідченням усвідомлення неможливості повноцінного життя людини поза глобальних процесів. Свідченням розуміння, що без участі всіх складових елементів, без участі кожного з нас, стабільний життєвий прогрес, безпечне майбутнє людства неможливі.

Виставку «Пам'ять на життя» чекають в Києві, Коломиї, Мінську, Москві, Саратові, Кубані, Мюнхені, Празі та Вінніпезі.

*Голова Всеукраїнської громадської організації інвалідів «Чорнобиль – Допомога»,
учасник ліквідації аварії на ЧАЕС 1-ї категорії*

Віктор Тупілко.

ОУН(б) Австралії

Вельмишановні Друзі!

Сьогодні відбувається відкриття виставки «Пам'ять на життя» до 25-х роковин трагедії на ЧАЕС. Виставки яка висвітлює Трагедію, що перевернула історію країни та забрала і продовжує забирати сотні життів

Чорнобильська катастрофа торкнулася долі мільйонів людей. Її наслідки ще відчуватимуть на собі майбутні покоління. Жодна статистика не скаже, скільки людських доль понівечено чорнобильським смерчем, скільки ще ліквідаторів «дотлівають» у різних лікарнях, скільки їх відійшло у вічність.

Чорнобильський вітер по душах мете,

Чорнобильський пил на рани опадає.

Годинник життя безупинно іде

Лиш пам'ять, лиш пам'ять усе пам'ятає.

Потерпілі – це не лише люди, які безпосередньо зазнали горя, але й ми з вами. Бо Чорнобиль, більшою чи меншою мірою, торкнувся кожного з нас. Адже якби не аварія, то не було б настільки скалічених доль і стільки хвороб. Масштаби катастрофи могли б бути незрівнянно більшими, якби не мужність і самопожертва сотень тисяч учасників ліквідації наслідків аварії - наших співвітчизників. Ризикуючи своїм життям та здоров'ям, вони виконали свій обов'язок і захистили людство від згубного впливу і подальшого розповсюдження радіації.

А якби не люди, які пожертвували собою, щоб ліквідувати наслідки аварії, то не було б і нас. Ми повинні пам'ятати героїв, завдяки яким ми сьогодні живемо. І ваша виставка є ще однією нетлінною цеглинкою нашої пам'яті.

Вічна пам'ять тим, чиє життя передчасно обірвала Чорнобильська трагедія, людська шана та вдячність героям-ліквідаторам.

Голова ОУН (б)

Стефан Романів

26.05.2001

Спілка українських організацій Австралії

До Дирекції Донецького Обласного художньому музею

На руки пані Галини Чумак -

Дорога Пані Чумак,

Зовсім несподівано довідуємося, що сьогодні 26.05.2011. в Донецькому обласному художньому музею відбудеться виставка під назвою «Пам'ять на життя» до 25-х роковин трагедії на ЧАЕС.

Управа Союзу Українських Організацій Австралії сердечно вітає Вас з цього приводу з далекої Австралії, а зокрема організатора і авторку розробок вишивок – пані Людмилу Огнєву.

Повідомляємо Вас, що Українська Світова Діаспора в країнах свого поселення також не забула про жертви трагедії України, яка відбулася 25 років тому на ЧАЕС і по своїх місцях поселення вшановувала жертви, кожна країна по своєму.

В Австралії, в Мельбурні в Вікторіанському Парламенті відбувся 4.5.2011 величний Захід під Назвою « Сльози Чорнобиля», а після нашого заходу в пам'ять жертв на ЧАЕС 11.5.2011 була прийнята в Австралійському Федеральному Сенаті в Канберрі резолюція, яку подала Сенаторка Катріна Білик (Catryna Bilyk).

Хочемо подякувати Вам за Ваш сьогоднішній Захід. Ми будемо сьогодні, по мимо далекої відстані думками з Вами і з родинами, які втратили рідну людину, з приводу катастрофи на ЧАЕС чи її подальших наслідків.

Також висловлюємо нашу подяку панові Віктору Тупилкові, ліквідаторові ЧАЕС за організацію виставки у Вільному Українському Університетові в Мюнхені, яка там недавно відбулася.

З сердечним привітом до Вас всіх,

Стефан Романів –

Голова

26-го травня 2011

**Саратовська регіональна громадська організація
Український культурно-просвітницький центр “Родина”**

26 травня 2011 р.

Дорогі земляки!

Кожного року українці з усього світу відзначають сумну дату — день аварії на Чорнобильській АЕС. Двадцять п'ять років тому на українській землі сталася велика трагедія яка назавжди залишила незгладимий слід в житті не тільки України, але й всього світу.

Саме в цю річницю нам дуже приємно бачити, що в нашій країні є люди, які не байдужі до найголовнішого, до нашого майбутнього. Тільки пам'ятаючи про трагедії в нашій історії ми можемо запобігти їх повторенню. Ми дуже вдячні організаторам виставки присвяченій 25-й річниці трагедії на ЧАЕС “Пам'ять про життя”, адже такі трагедії не повинні підлягати забуттю. Світ повинен пам'ятати і вчинки простих людей — ліквідаторів наслідків аварії, пам'ятати страждання вимушених переселенців із зони відчуження. Тим більше останні події в Японії показують, що людство не усвідомило всю відповідальність перед людьми і природою, не зробило висновки.

Ми бажаємо організаторам виставки плідної роботи та наснаги і дуже дякуємо Вам за труди і відданість своїй справі.

З великою пошаною,

Заступник голови СРГО УКПЦ “Родина”

Двоєконко О.Ф.

Спілка студентів Німеччини

Вельмишановні пані та панове,

прийміть найтепліші привітальні слова підтримки з нагоди виставки до 25-их роковин Чорнобильської трагедії «Пам'ять на життя», організовану заради збереження пам'яті для наступних поколінь. Ваша справа не залишиться осторонь, а проросте і дасть свої плоди у наступні десятиліття. Нехай у всьому Вам допомагає Господь Бог.

Роман Білан

м. Мюнхен,

25 травня 2011 р.

Виставка «Пам'ять на життя» в Києві 11 лютого 2012 року

11 лютого 2012 року у Мюнхені (Німеччина) відкрилася виставка творів, присвячених майстринями Донеччини Чорнобильській трагедії. Організатор виставки – Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Чорнобиль –Допомога».

Експозиція розміщена в будинку Товариства «Рідна школа» (директор - Марія Фіцак), при якому діє українська школа (керівник - Олена Юст). На урочистому відкритті виставки були діти та їхні батьки.

Свого часу цей будинок купив для української громади в Мюнхені Митрополит Йосип Сліпий. Колись тут був інтернат для дітей українців. Тепер існує, як гуртожиток, для емігрантів. Будинок освячений українською історією – тут бували і зараз бувають всі визначні люди України в Німеччині, як-то Степан Бандера, Ярослав Стецько, Лев Ребет...

22 липня 2011 р. на відкритті виставки «Пам'ять на життя» в виставковій залі музею «Хата на Приорці» окрім друзів музею та журналісти були присутні керівники урядових установ і громадських організацій,:

Голова Державного наукового центру захисту культурної спадщини від техногенних катастроф при МНС України – **Омеляшко Ростислав**

Заст. Генерального директора НЦНК «Музей Івана Гончара» – **Пошивайло Тетяна Миколаївна.**

Директор Фонду сприяння та розвитку української традиційної культури «Мальва» – **Сахно Ольга.**

Голова Фонду «Мальва» – **Садова Ірина Валентинівна.**

Начальник відділу соц. захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи Головного управління праці та соц. захисту населення Києва – **Середницька Ірина Василівна.**

Начальник управління у справах інвалідів та людей похилого віку головного управління праці та соц. захисту населення м. Києва – **Назаренко Світлана Петрівна.**

Голова Всеукраїнського благодійного Фонду ім. П.Калнишевського, Голова ГО «Сумське земляцтво в м. Києві» – **Рішняк Іван Миколайович.**

Заст. Голови Союзу українок України – **Дебелюк Алла Петрівна**

Голова Всеукраїнської ГО інвалідів «Чорнобиль –Допомога» – **Тупілко Віктор Петрович (організатор виставки)**

Голова Донецького відділу Союзу українок –
Огнєва Людмила Родіонівна (організатор виставки)

Учасник виставки – **художник Бомбиза Василь**

Прем'єр-міністр України

Голові громадської Всеукраїнської організації інвалідів «Чорнобиль-допомога»
В. П. ТУ ПІЛКУ

Шановний Вікторе Петровичу!

Щиро вдячний Вам за запрошення на відкриття тематичної виставки робіт українських майстрів народного мистецтва «Пам'ять на життя» у Меморіальному музеї Т. Шевченка «Хата на Приорці».

На жаль, затверджений розклад заходів не дає мені можливості взяти участь у відкритті виставки.

Бажаю організації «Чорнобиль-допомога» нових звершень у її благородній роботі - допомозі у розв'язанні проблем ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, пропагуванні ідей миру і гуманізму.

З повагою

Прем'єр-міністр України
м. Київ

Микола АЗАРОВ

22.07.11

Міжнародний фонд Миру

Директору
Национального музея Т.Г. Шевченка
Наталье Клименко

Многоуважаемые друзья!

Чернобыльская трагедия затронула, судьбы миллионов людей. Выведено из строя 5 миллионов гектаров посевных земель, 200000 кв. км. подверглись заражению радиационными веществами. Наиболее пострадали Украина, Беларусь, Россия. Авария затронула судьбы 2,5 миллионов людей. Тридцатикилометровая зона отчуждения вокруг атомной станции стала траурным символом наболейшей техногенной аварии в мире за все время существования человечества.

К сожалению, подобная авария произошла 11 марта этого года в Японии на атомной станции Фукусима.

Международное движение «Чернобыль-Помощь» охватывает 42 страны мира. Среди них наиболее активной организацией является украинская общественная организация инвалидов «Чорнобиль-Допомога».

которую 23 года с первого дня ее существования возглавляет участник ликвидации аварии на ЧАЭС 1-й категории Тупилко Виктор Петрович. Сегодняшняя выставка «Пам'ять на життя» тому подтверждение

От имени международной организации и от себя лично позвольте высказать участникам выставки, организаторам и администрации Национального Музея Т.Шевченко огромную благодарность за активную общественную позицию. Желаем успешного проведения мероприятия.

Идеи мира и гуманизма всегда были основным приоритетом передовой интеллигенции наших народов.

Надеюсь на продолжение экспозиции в Москве и других странах – участниках Международного движения «Чернобыль-Помощь».

Президент Совета Попечителей,

Многочисленный чемпион мира по шахматам, профессор

А. Е. Карпов

20.07.2011

11.02.2012. Виставка «Пам'ять на життя».
Меморіальний музей Т.Шевченка «Хата на Приорці» (Київ).

Відгуки

Большое спасибо всем организаторам и низкий поклон мастерам, создавшим такую замечательную экспозицию работ «Пам'ять на життя».

Чернобыль – общая трагедия Украины, Белоруссии и России, но и символ славянской души и истинного родства душ. Ваши сердца, удивительные руки и щедрые души вернули нас в те страшные дни для памяти, для мудрости, для единства.

Спасибо!!!

Зам. Председателя общества белорусов Донецкой области
Богатырева Елена Вдадимировна.
м.т. 099 327 8654

Велика подяка організаторам проекту «Пам'ять на життя», автору проекту Огневій Людмилі, всім учасникам за зворушливі слова, за те, що несете добро в своїх серцях.

Ви робите велику справу: людина стає ЛЮДИНОЮ з великої букви. Такі творчі зустрічі треба проводити серед нашої молоді, щоб вона не деградувала.

З повагою.

Рибалкина Елена,
Майстер спорту міжнародного класу з самбо і дзюдо,
неодноразова Чемпіонка і призерка Чемпіонатів Європи,
Миру, Кубків Миру.
м. Ясинувата.

Замечательная выставка!

Очень содержательная и несущая в себе высокую символику. Хочется, чтобы все ее увидели. Замечательные вышивки, куклы, графические работы Кирилловой. Потрясли меня работы Бомбизы Василия.

Жизнь продолжается! Всем желаю здоров'я, гармонии, любви, радости.

Художник, архитектор, бард
Леонид Будько

С восхищением и благодарностью оценил огромный труд по подготовке экспозиции этой глубокой по замыслу и содержательной по значимости выставки великой труженицы и организатора Огневой Людмилы Родионовны. Преклоняюсь перед такими людьми, которые несмотря на солидный возраст так много успевают сделать в искусстве народного творчества лично и столько воплощают своих добрых благородных замыслов в гуманной теме – теме Чернобыля. Спасибо вам большое за увиденное. Доброго здоров'я. довгих лет!

Хай Вам щастить!!!

С повагой участник выставки Бомбиза В.Г.
м. Славянськ.

Шановна Людмиле.

Дякую, що творите добро. Примушуєте думати.

Сабалуй Володимир
Студент 1-го курсу Будівельного технікуму міста Ясинувата.

Не смогла удержать слёзы, как и многие посетители выставки. Да, именно «Пам'ять на життя», что было мы изменить не можем, но зная прошлое, можем уберечь будущее от гроз и катастроф.

Так хочется сохранить пам'ять о катастрофе, уберечь и возродить будущее.

Спасибо Вам, Людмила Радионовна за Ваши грандиозные проекты, при помощи которых Вы несете знания истории нашей земли.

Творческих успехов Вам и долгих творческих лет.

г. Артемовск. Кравченко Светлана.
Артемовское Рериховское общество

Виставка «Пам'ять на життя» має проїхати всю Україну. Вона викликає такі почуття, які не можеш сказати словами. Дякуємо Людмилі Родіонівні за чудову ідею, за втілення її в життя!!! Чекаємо нових ідей. Бажаємо творчих надбань, міцного здоров'я, чистого неба України.

З повагою.

Клуб «Ліхтарик»
Харіна Віра Володимирівна

Испытала душевное потрясение от увиденного и услышанного. Буду долго обдумывать и переживать всё это обжигающее впечатление. Низко кланяюсь организатору этой выставки Людмиле Родионовне Огневой за то, что она сделала. Она сохраняет в памяти людей эту трагедию. А помнить – это значит не допустить.

В Германии народ выходит на улицы с требованием закрыть атомные станции. Это память о людях, ушедших вместе с этим, опалившим мир огнём.

С глубоким уважением.

Евгения Журба
Заслуженный мастер Украины.

Очень понравилась выставка тем, что не только красиво исполнено, но и каждый рисунок, и каждое изделие полно глубокого смысла, содержит память и напоминание о содеянных ошибках; Чернобыль хранит народную мудрость. Спасибо организаторам выставки. Особенно Огневой Людмиле Родионовне.

Пеньяк В.С.

Очень благодарны за проведенную экскурсию, посвященную годовщине Чернобыля. Экскурсовод мастерски рассказывала о красочных, умело подобранных экспонатах украинской культуры. Больше всего понравились «ляльки-мотанки», а также «петриківський розпис».

Всех благ.

Студенты медицинского университета

Выставка очень трогательная... Передает боль души, боль народа. Спасибо автору огромное! Творческих успехов!

Мальцева В.В.

Вишукано! Професійно! Творчо! Мудро!

Велика подяка Майстрам з великої літери за щирість душі і великої людяності, і любові до історії, культури, мови та традицій співвітчизників.

Творіть, вражайте та передавайте нащадкам свої скарби.

Відділ у справах національностей
головного управління взаємодії з громадкістю
та у справах національностей і релігій
Донецької облладміністрації.

Виставка «Пам'ять на життя» - це чудове поєднання художнього смаку, народної мудрості і трагедійності буття нашого народу і країни.

Дякуємо Огневій Л.Р. за змістовну, розумну і дуже цікаву розповідь про ідею виставки, її

експонати, авторів, тематику окремих творів тощо. Копітка робота майстрів, що створили кожний із експонатів, захоплює досконалістю, філософічністю, професійністю виконання.

Бажаю всім авторам робіт творчої наснаги, міцного здоров'я, успіхів мистецьких!
З повагою,

Оліфіренко С.М.,
відмінник освіти України,
учитель ДЗОШ № 117,
учні 6-Б класу ДЗШОШ № 117 (13 осіб).

Нагадала мені виставка і, мабуть, не тільки мені деякі етапи життя. В 1986 я проживав на Житомирщині в Чуднівському районі. А до цього протягом 14 років я перебував на півдні Семипалатинського полігону ядерного. Коли там розпочались ядерні випробування, полігон оточували з півночі бальнеологічний курорт Баки-Аул, зі сходу алтайський заповідник, і на далекому заході – Аральське море. Уже майже 40 років ядерні випробування припинено, але ті, що відбулись зробили свою чорну справу – зникли курорт Баки-Аул, заповідник реліктових алтайських сосен, Арал з річками, що колись в нього впадали.

І на Україні в чорнобильській зоні на віки втрачені тисячі гектарів лісових, річкових, сільськогосподарських угідь. Могла зникнути і тисячолітня історія народу, що жив там і діяв, який пам'ятав культуру Трипілья і Київської Русі. Але проект «Пам'ять на життя» запобігає цьому. Історія і культура народу, – самобутня, проста і велична, - не буде втрачена, перервана ... Хоча відлуння Чорнобильської трагедії буде ще довго нагадувати нам про себе, попереджати: «Люди! Будьте обережні! Беріть у природи. Але беріть тільки те, що ви можете взяти безпечно». Іншого вона не прощає.

В. Прокопчук,
голова донецького обласного відділення ВОВ
(Всеукраїнська Організація Ветеранів)

Все наше життя проходить під певними знаками. Чорнобильська трагедія – це знак для України?!!! Коли нарешті ми прочитаємо цей знак?

Микола Мельниченко. Мюнхен.

11 лютого 2012

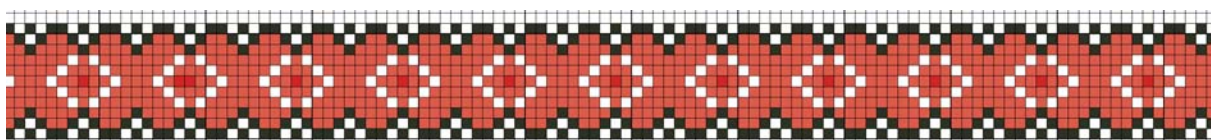
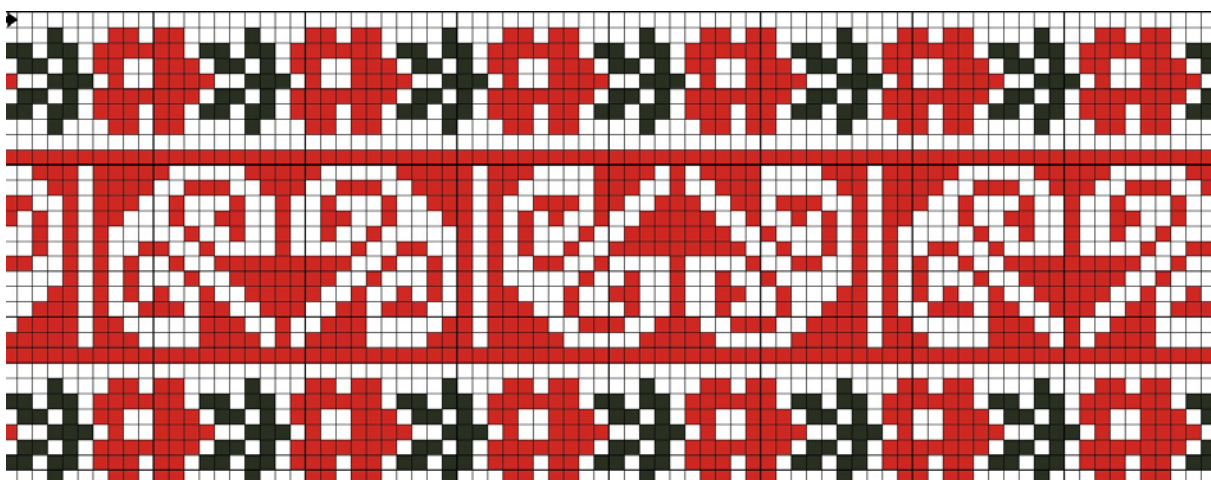
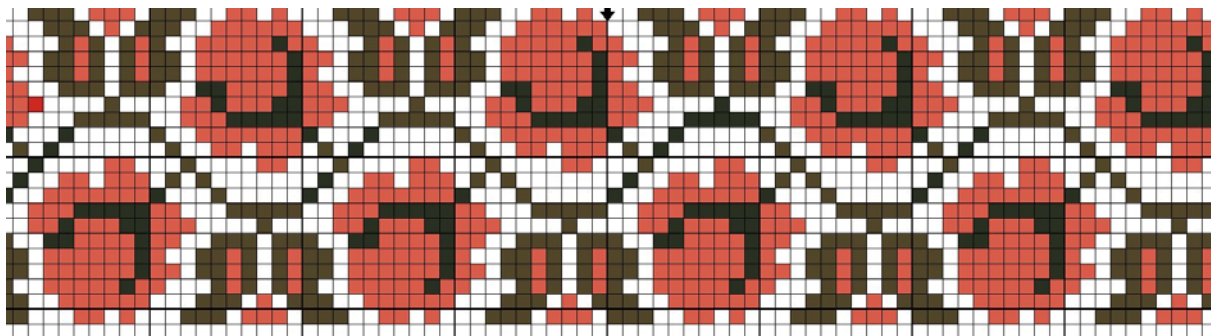

11 лютого 2012 р. м. Мюнхен (Німеччина). Виставка «Пам'ять на життя» в недільній школі.

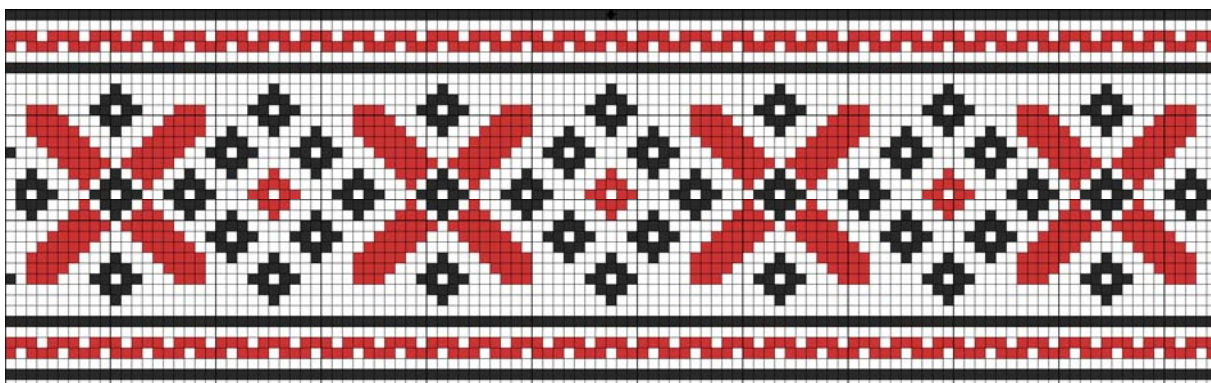

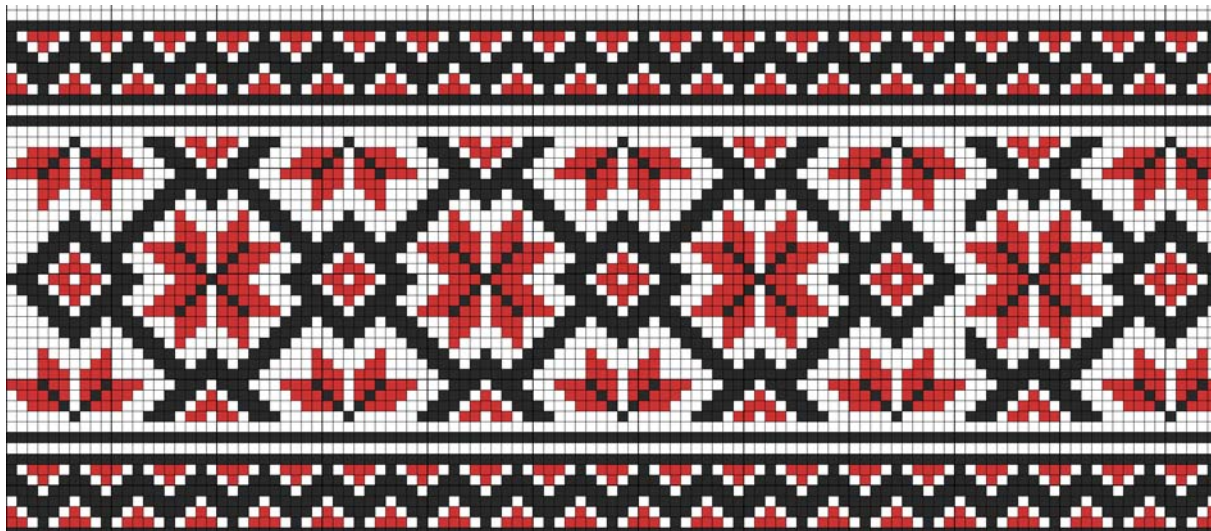
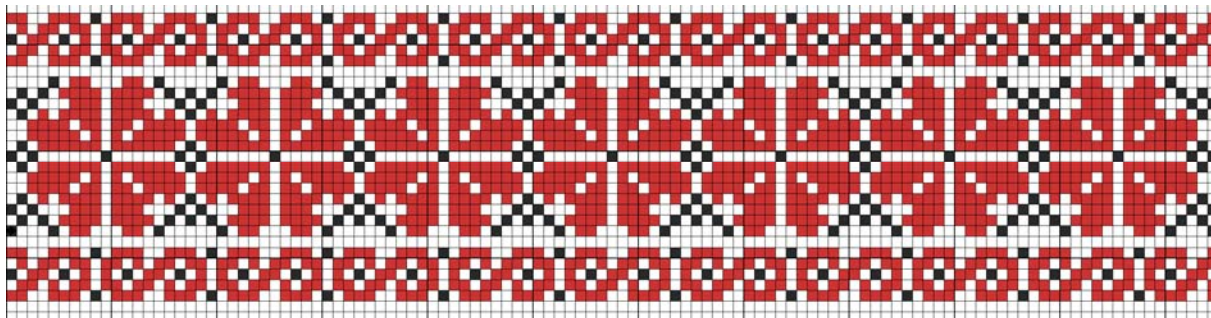
Рушник з підписами: майстринь, які брали участь у проекті «Пам'ять на життя», друзів та працівників і музеїв, де відбувалася ця виставка

УЗОРИ З ВИШИВОК.
КИЇВСЬКЕ ПОЛІССЯ
Місто Богуслав

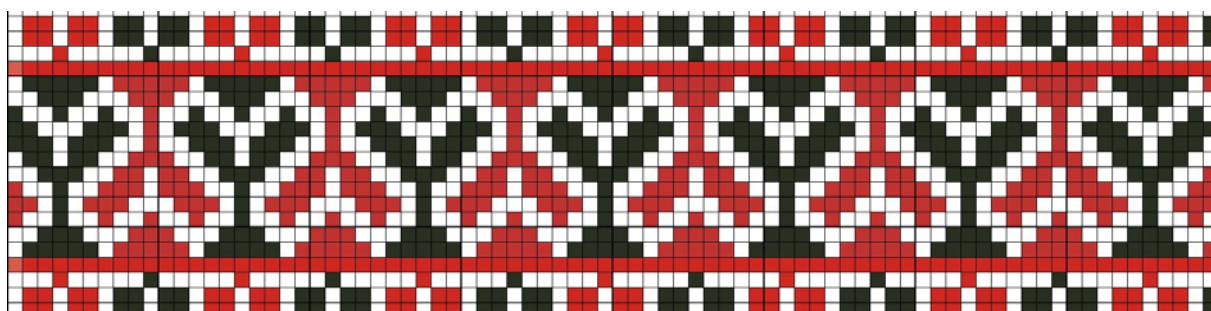
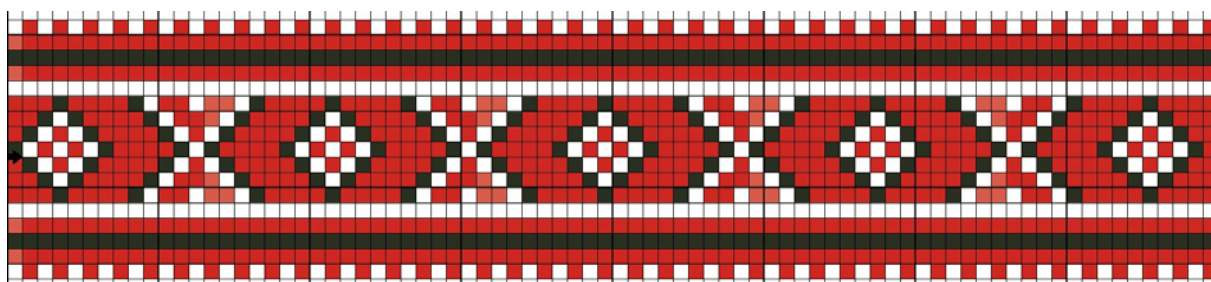
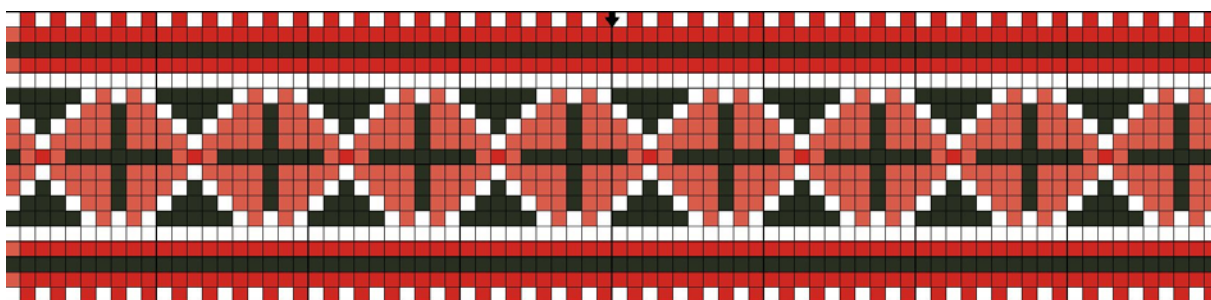

Місто Бориспіль

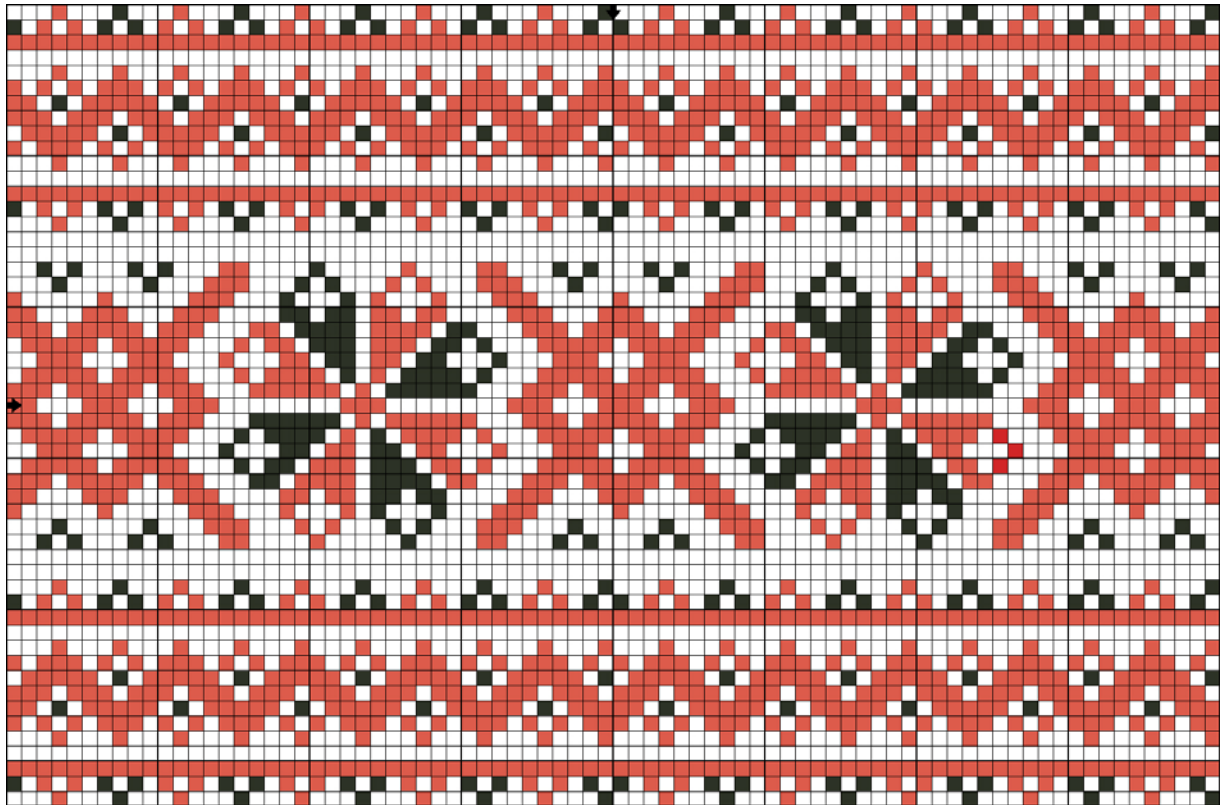

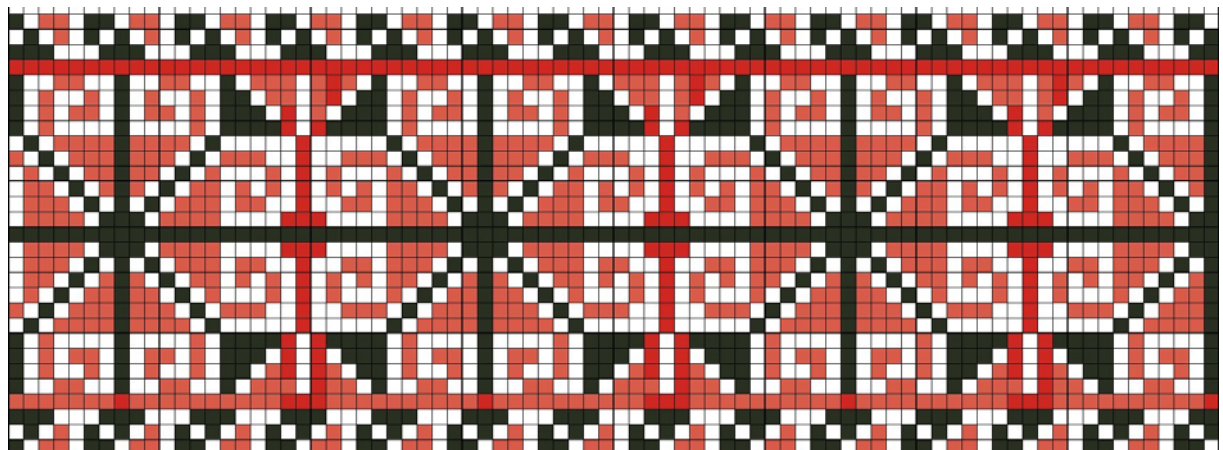
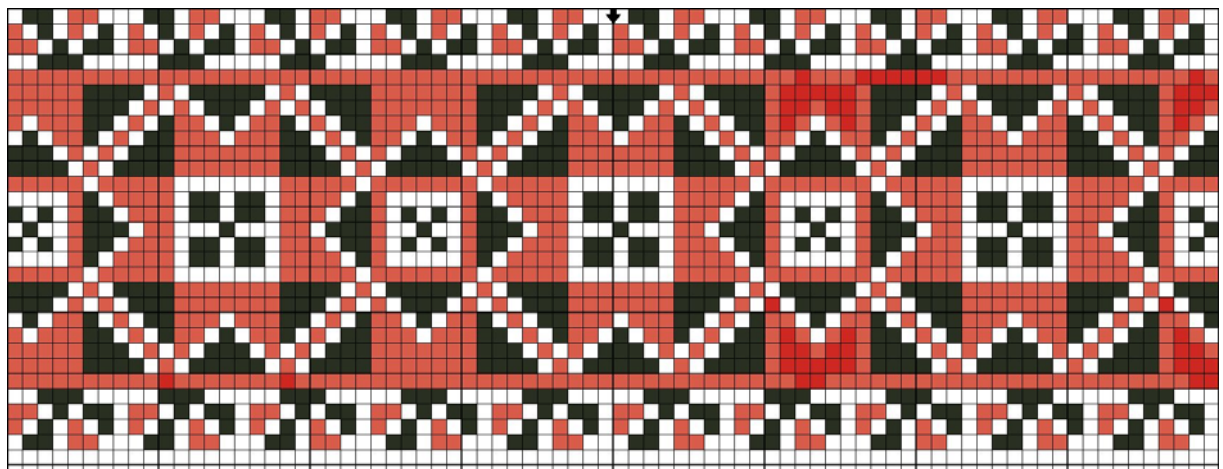
Село Горностайпіль

Село Залісся

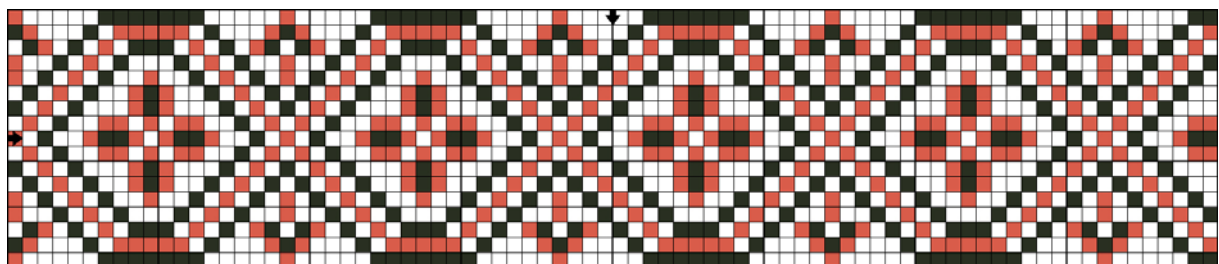
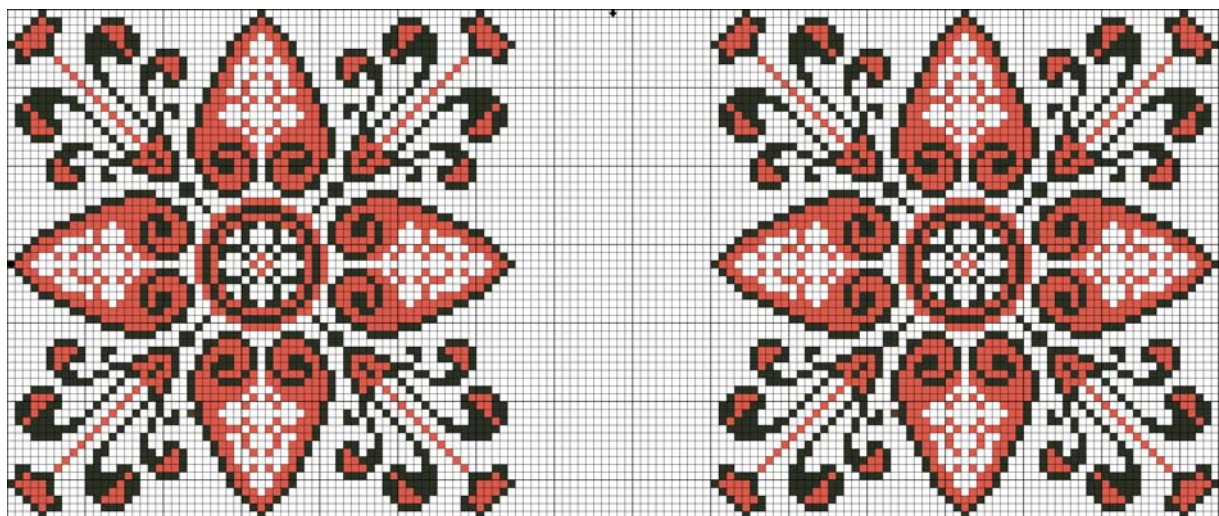
Село Іллінці

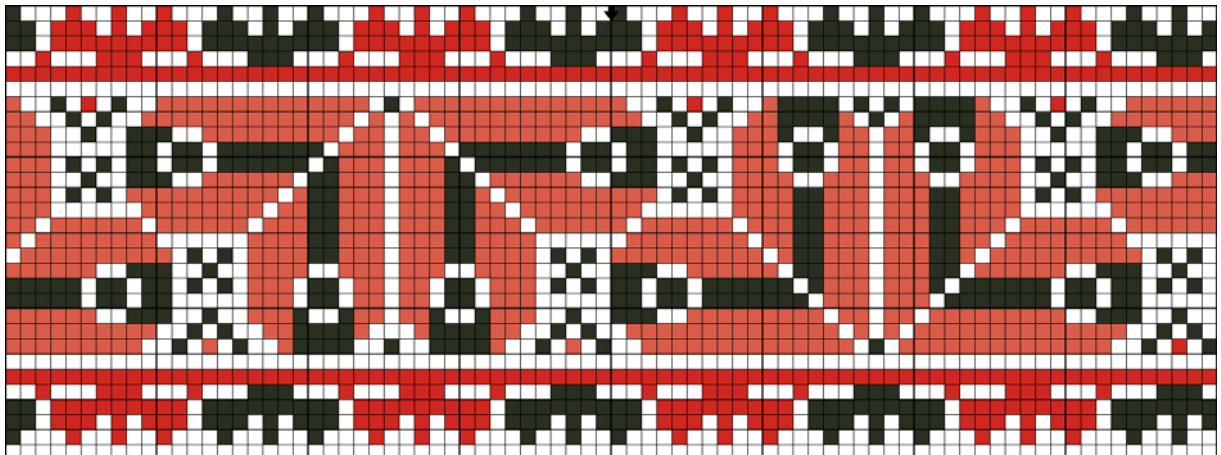
Село Княжичі

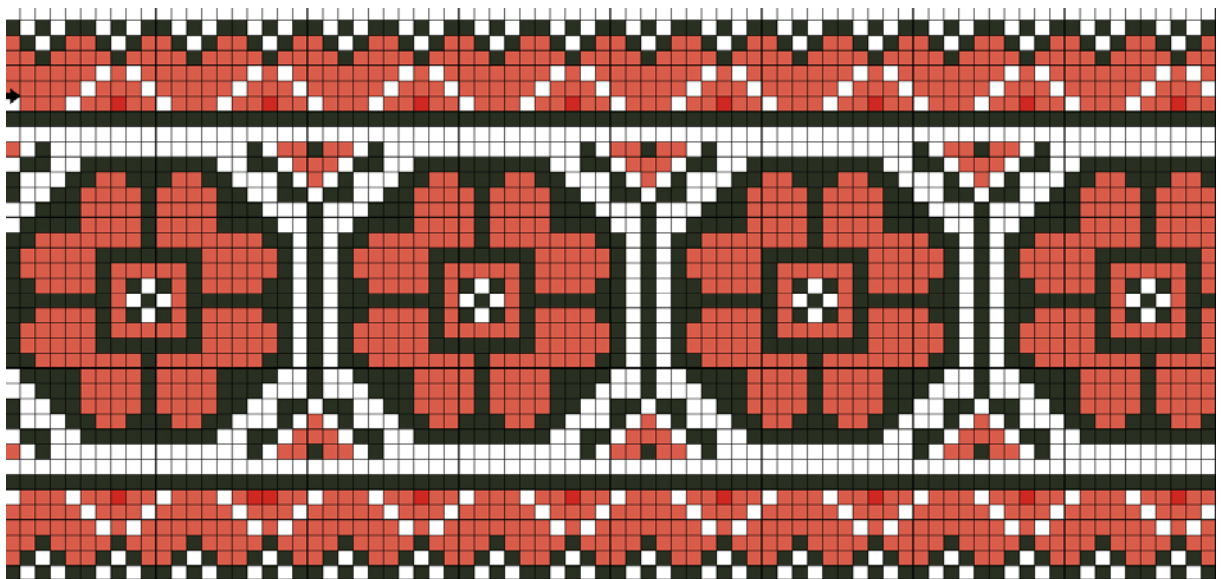
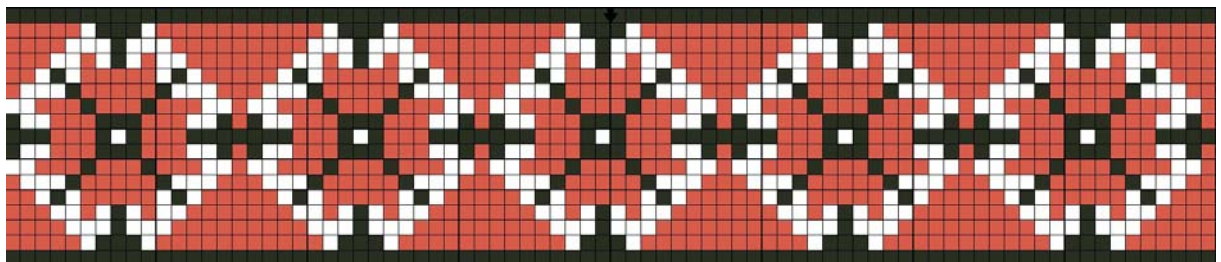
Село Корогод

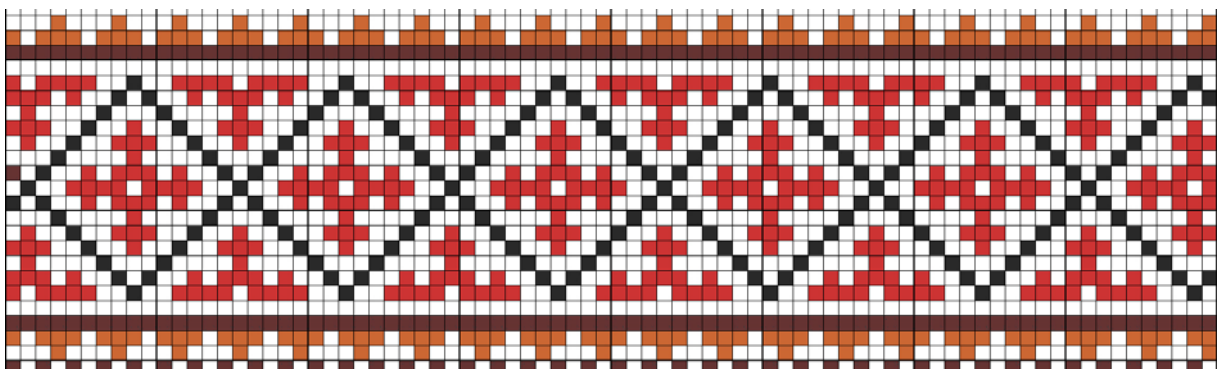
Село Красне

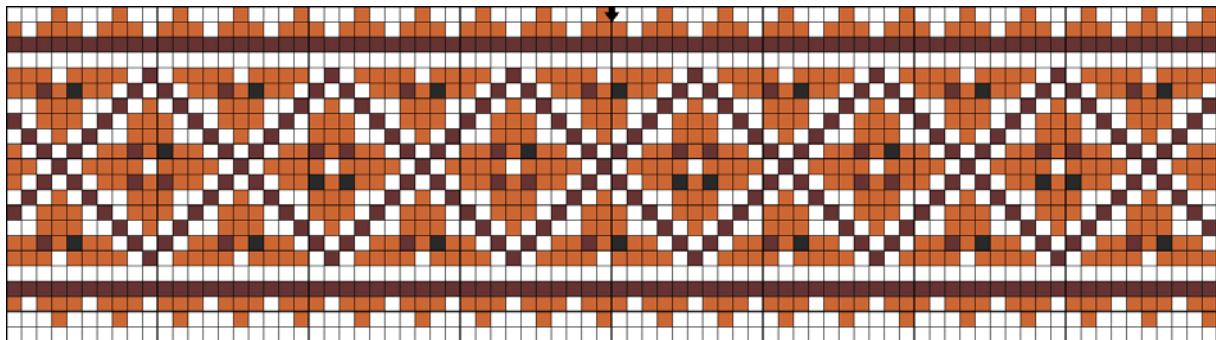
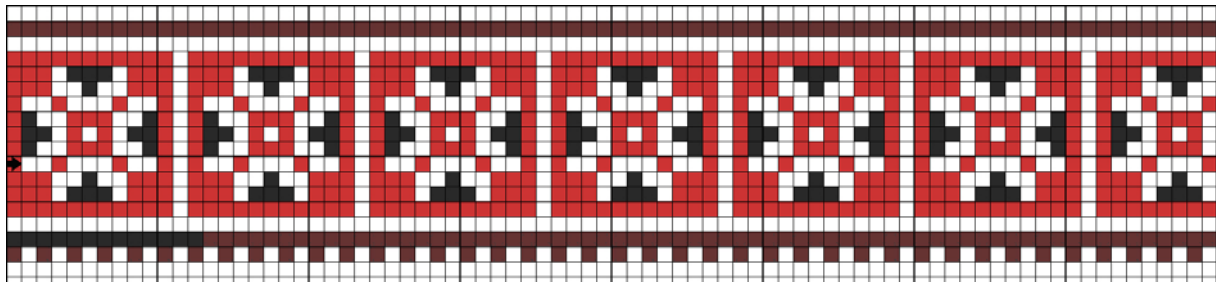

Село Крива Гора

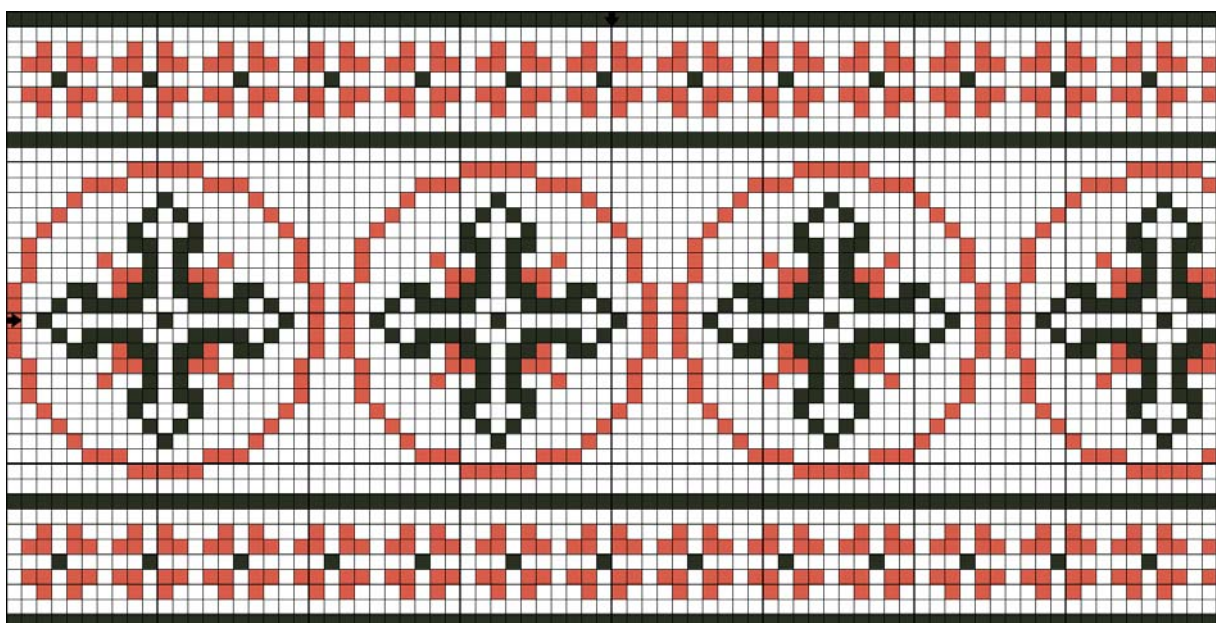

Село Ладижиці

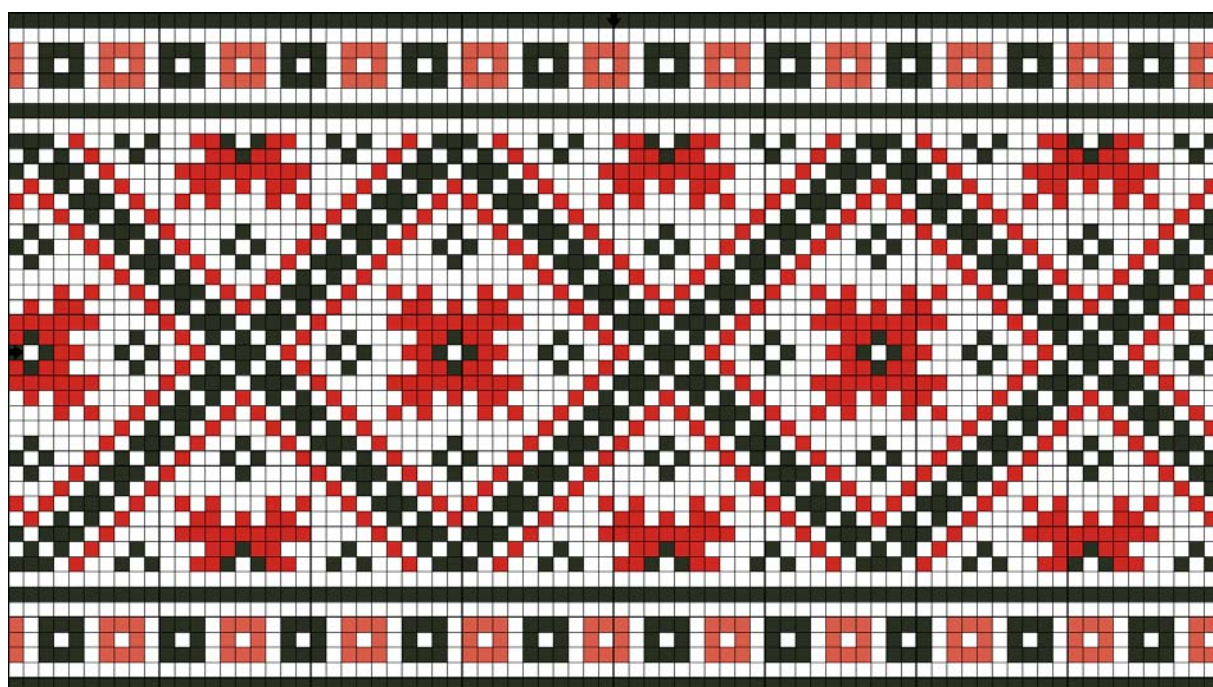

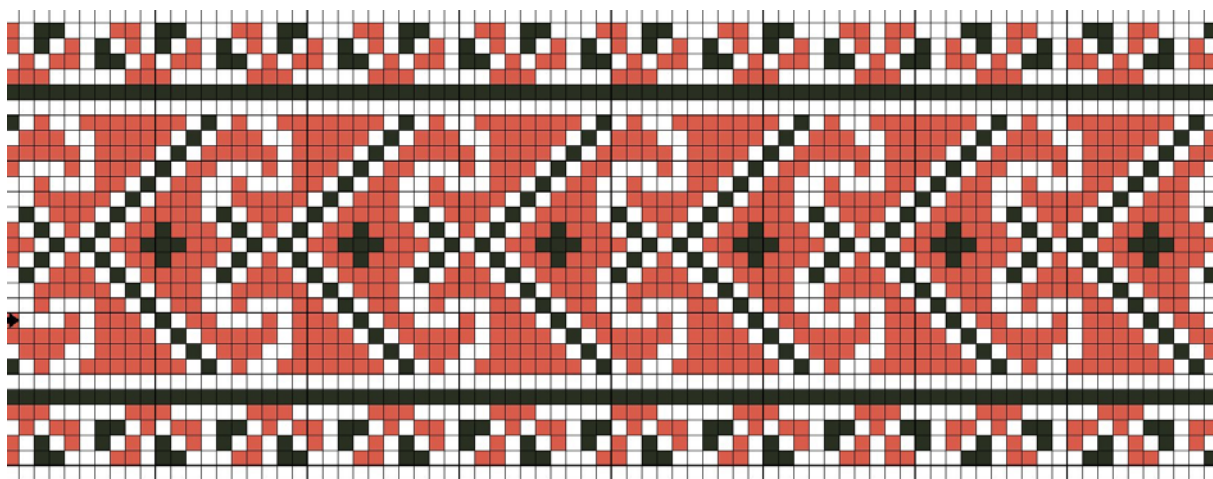
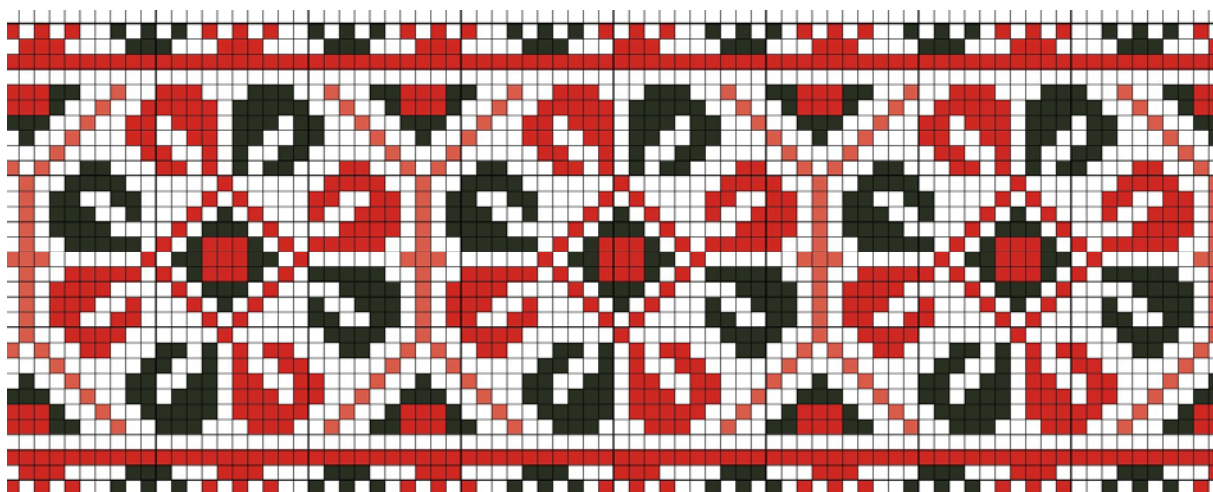
Село Новошепеличі

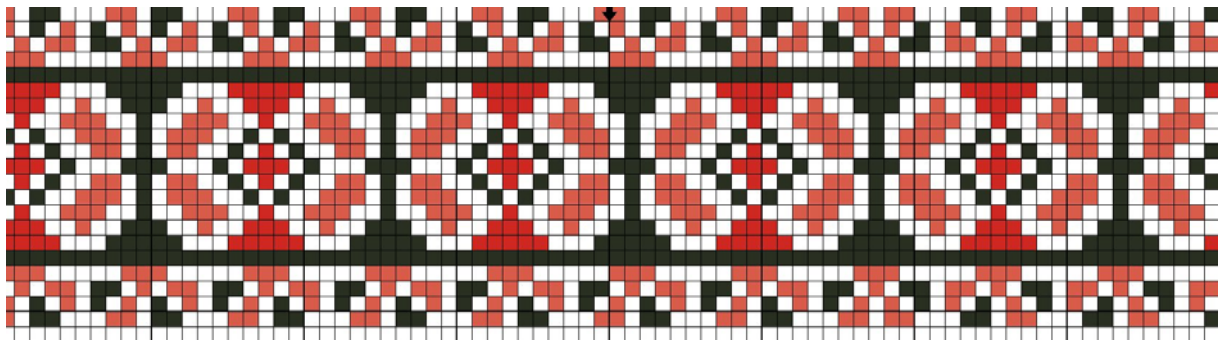

Село Обуховичі

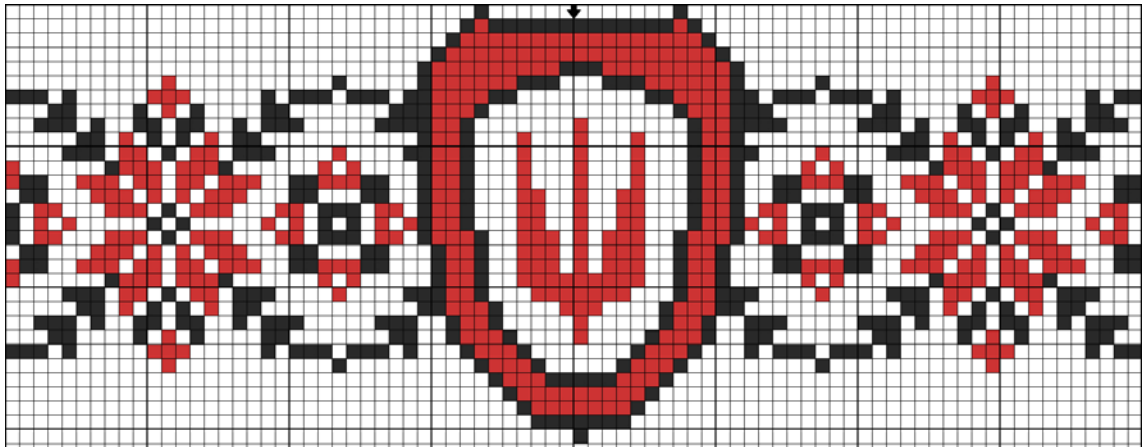

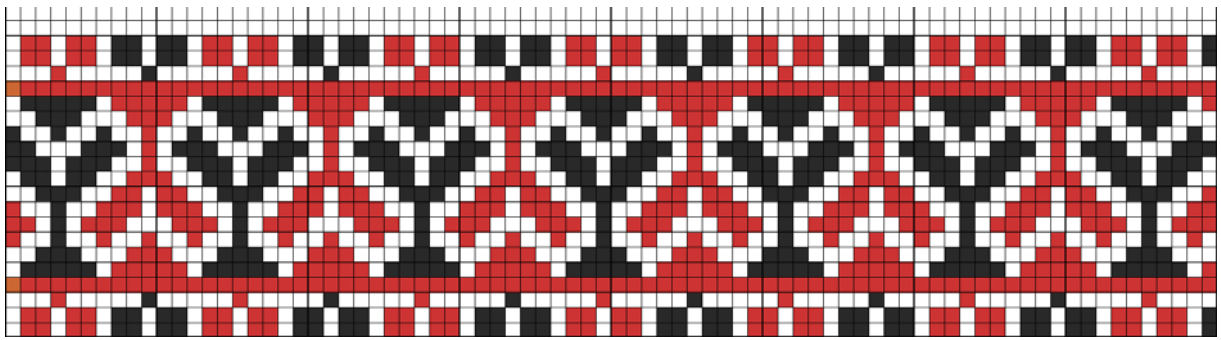
Село Опачичі

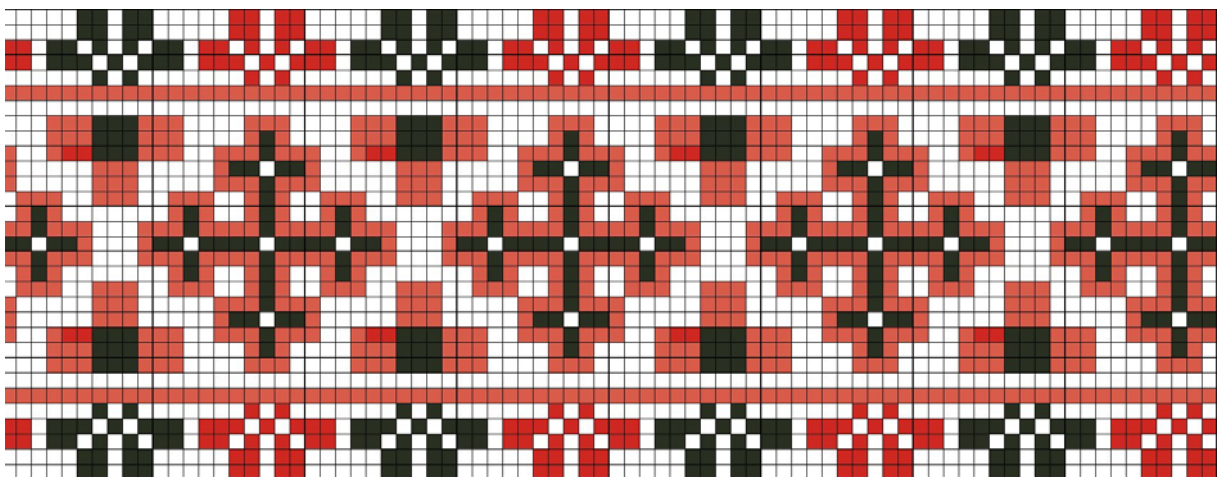
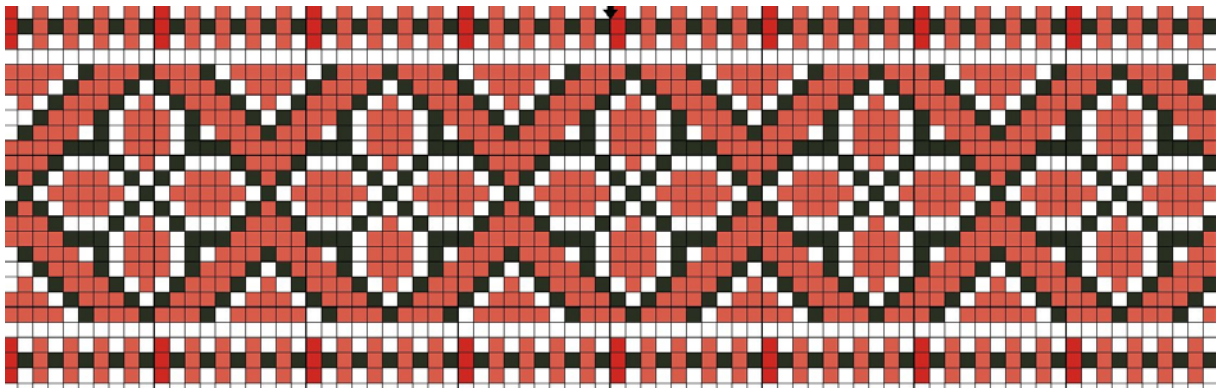

Село Старосілля

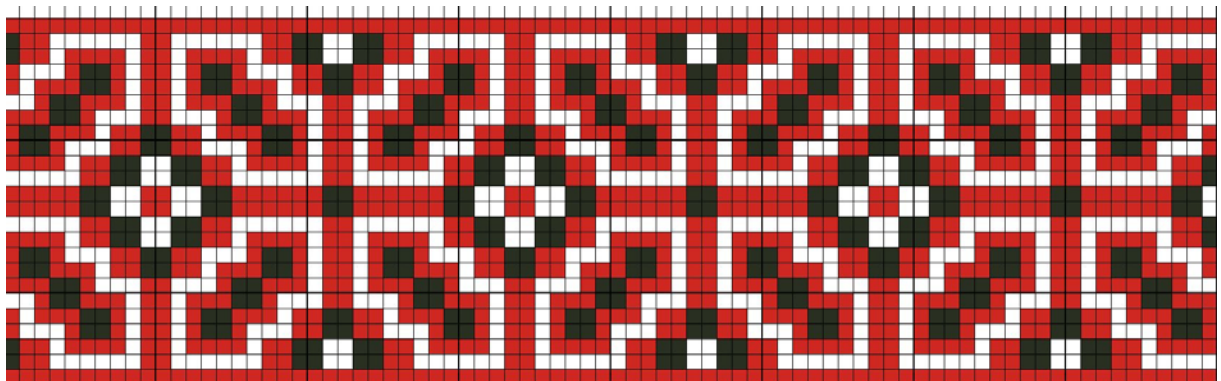

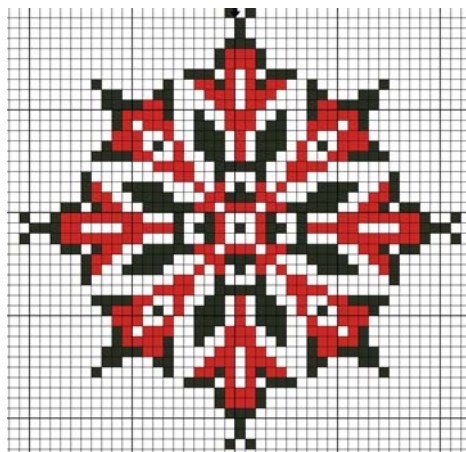
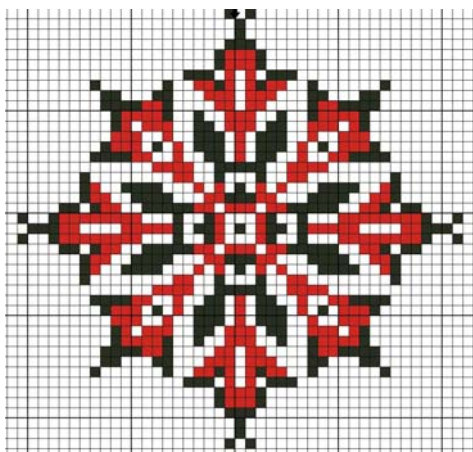

Село Теремці

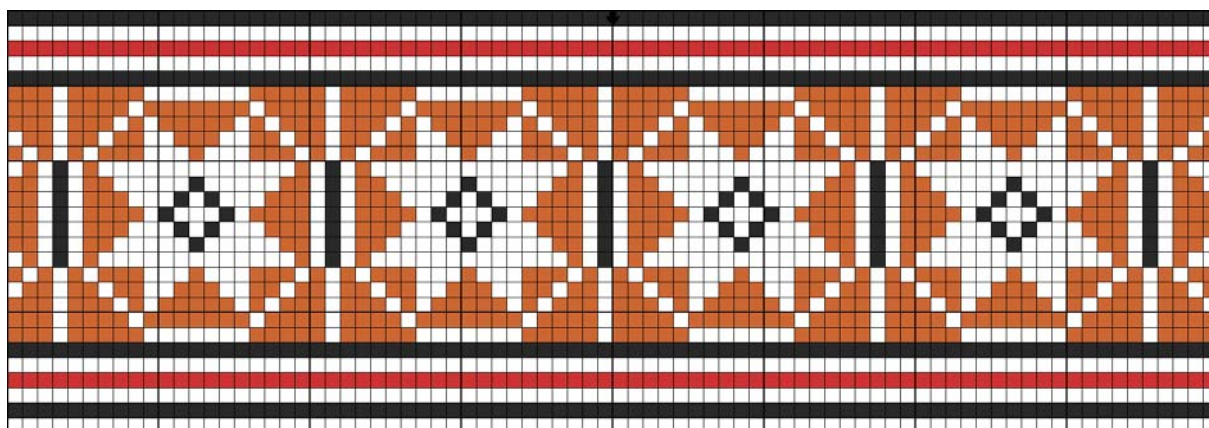
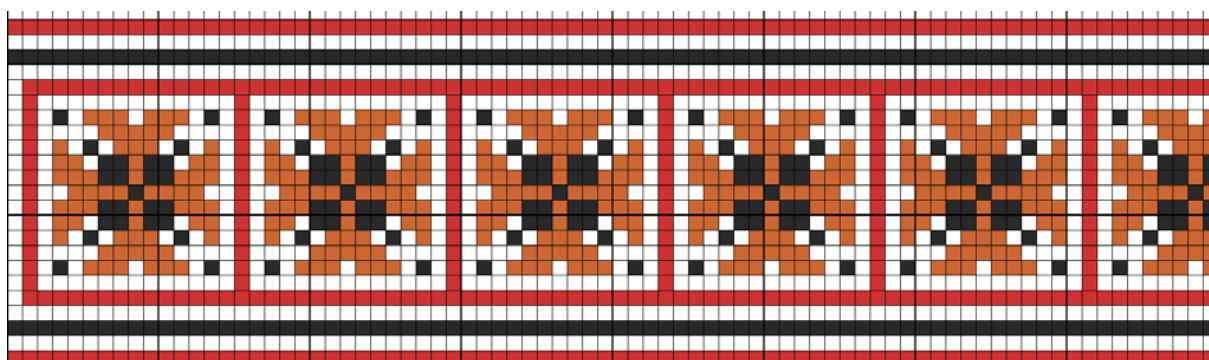

Село Термахівка

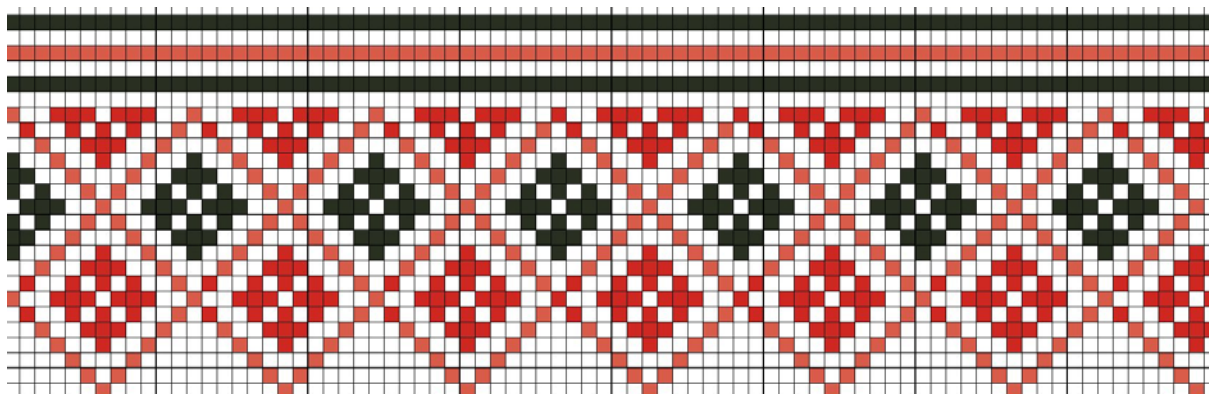

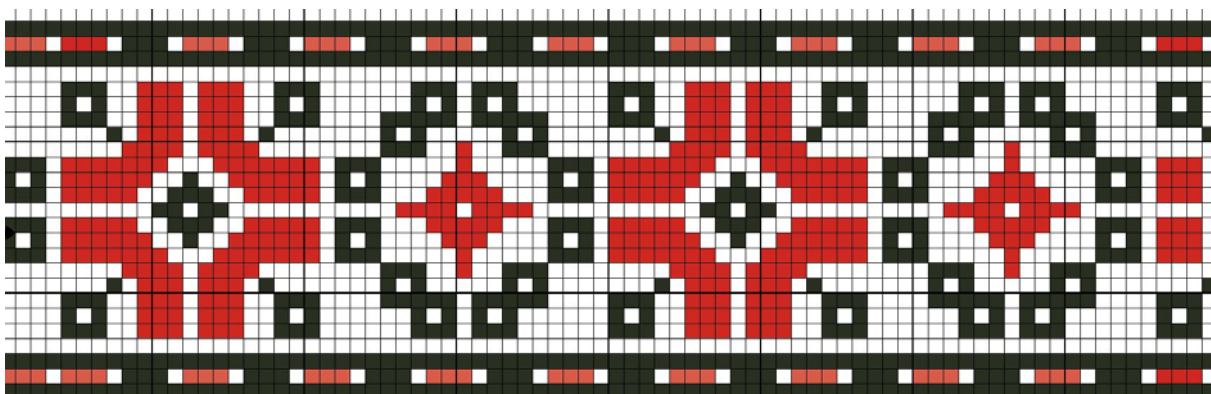
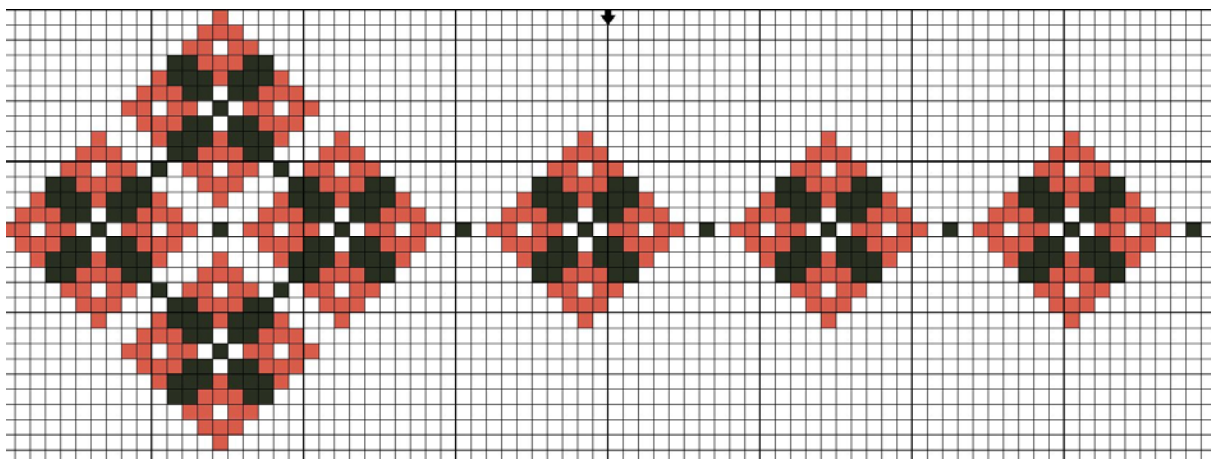

Село Товстий Ліс

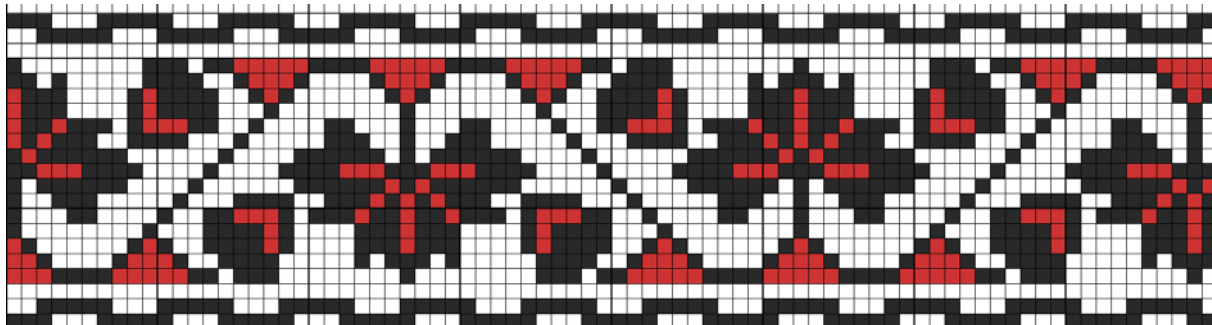
Село Черевач

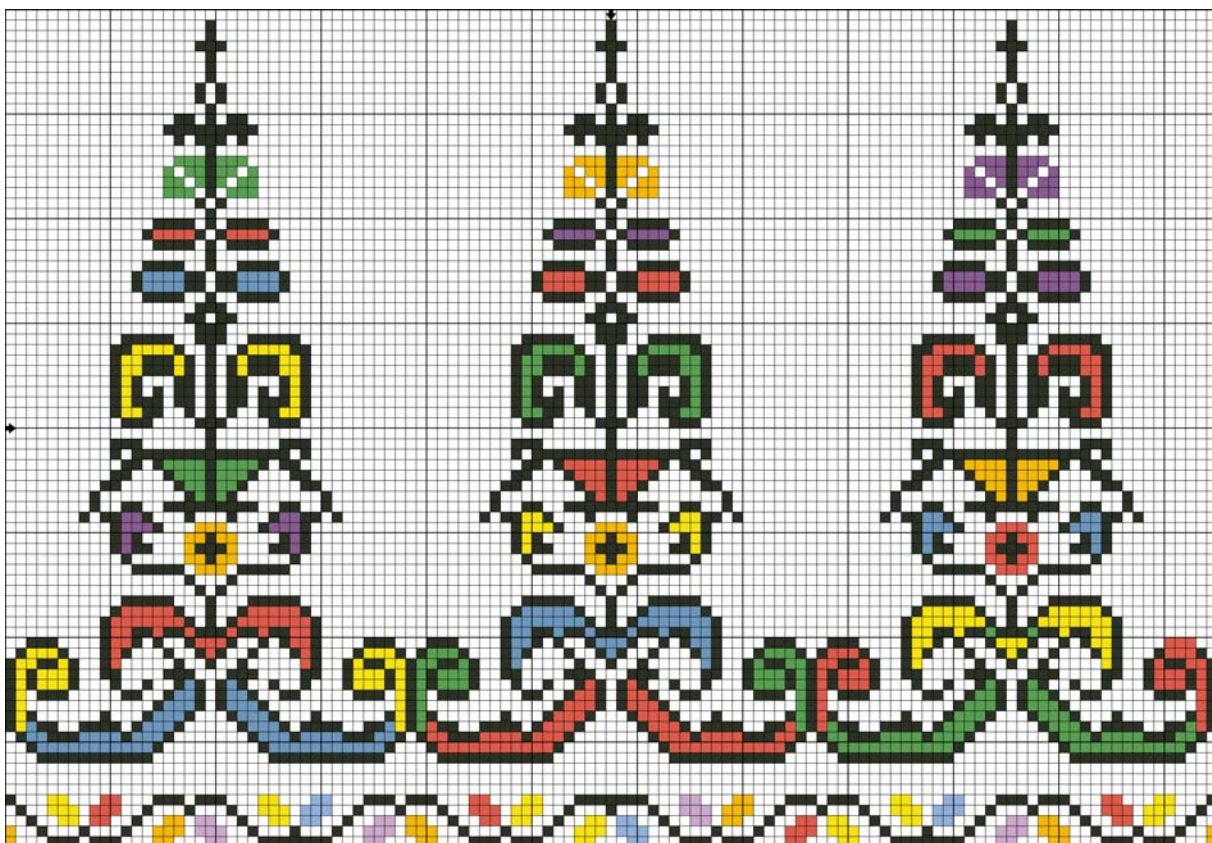
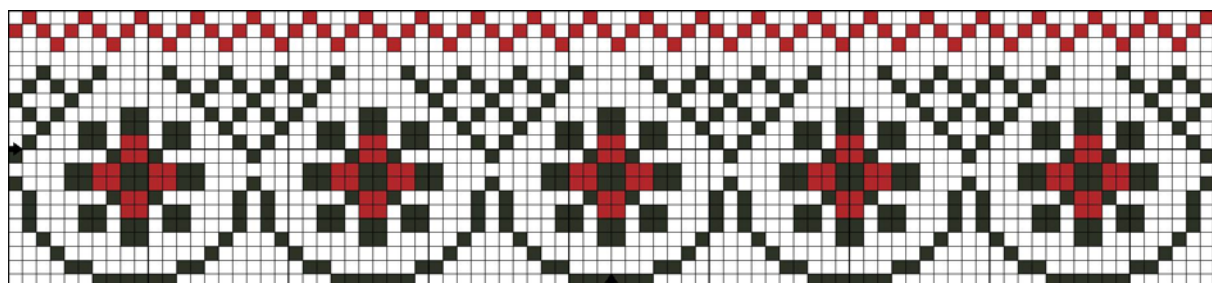
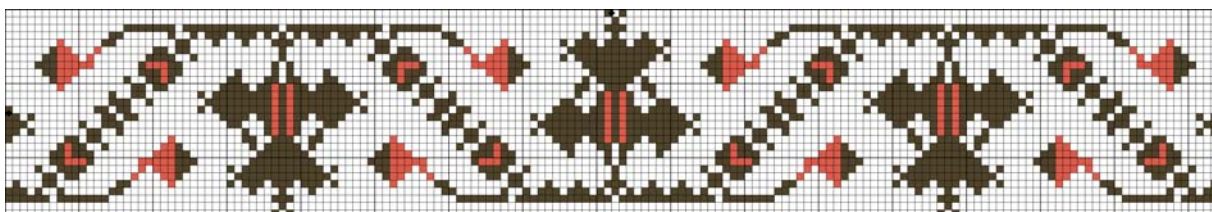

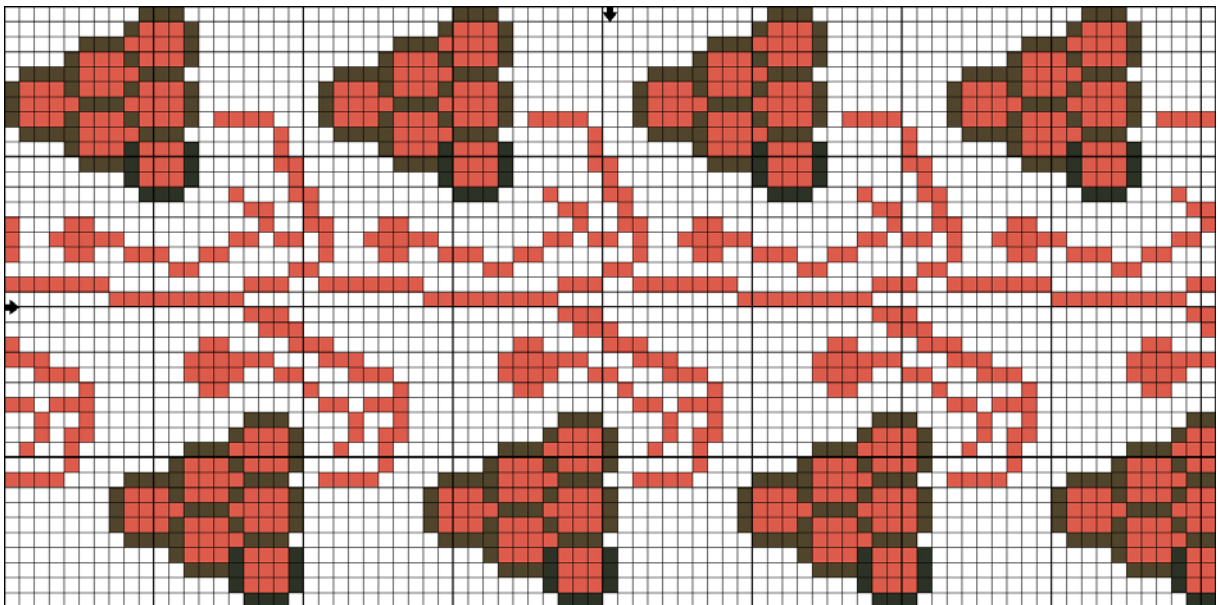
Місто Чорнобиль

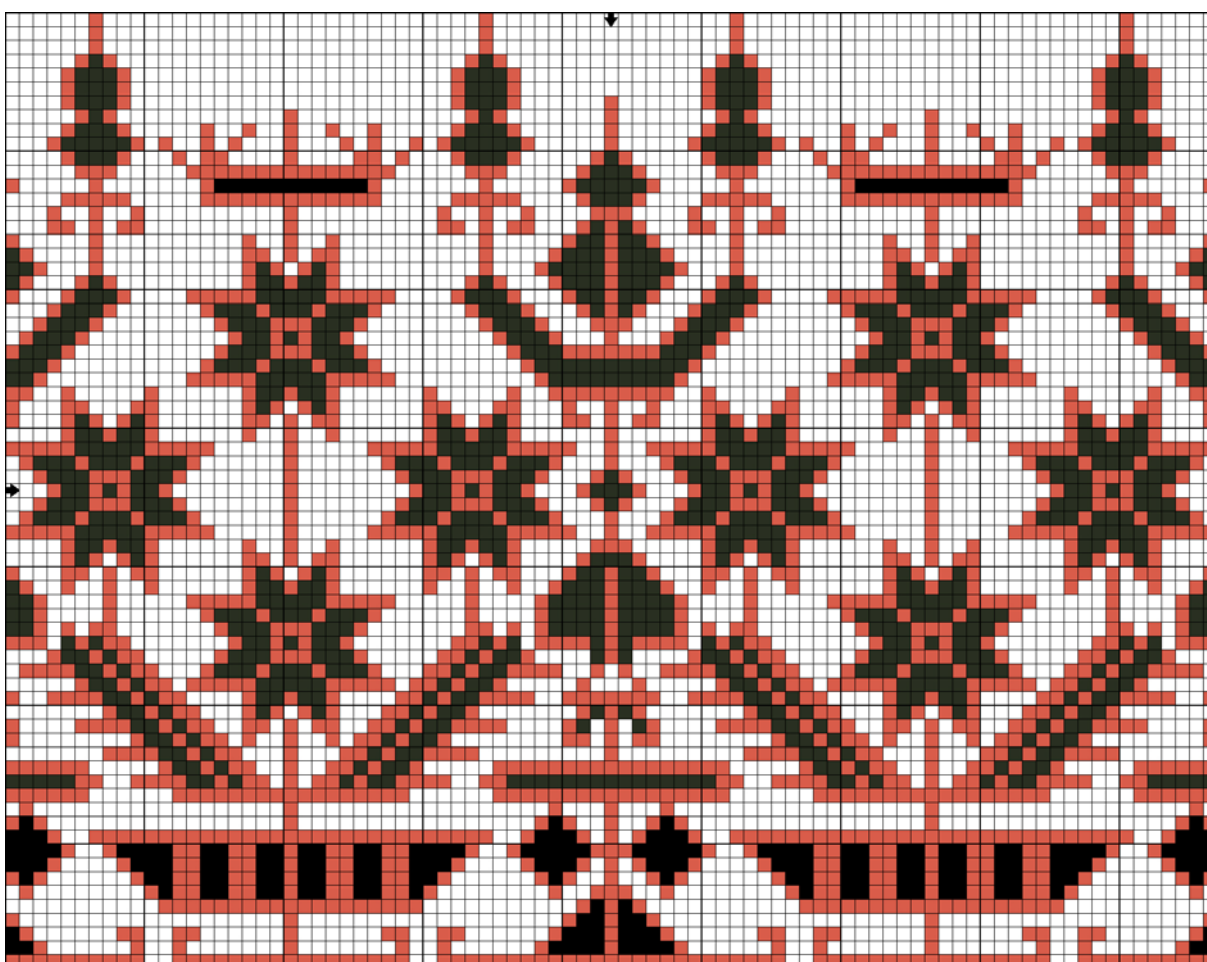
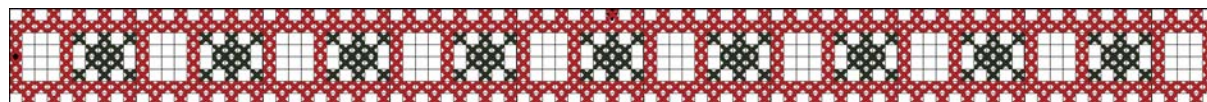

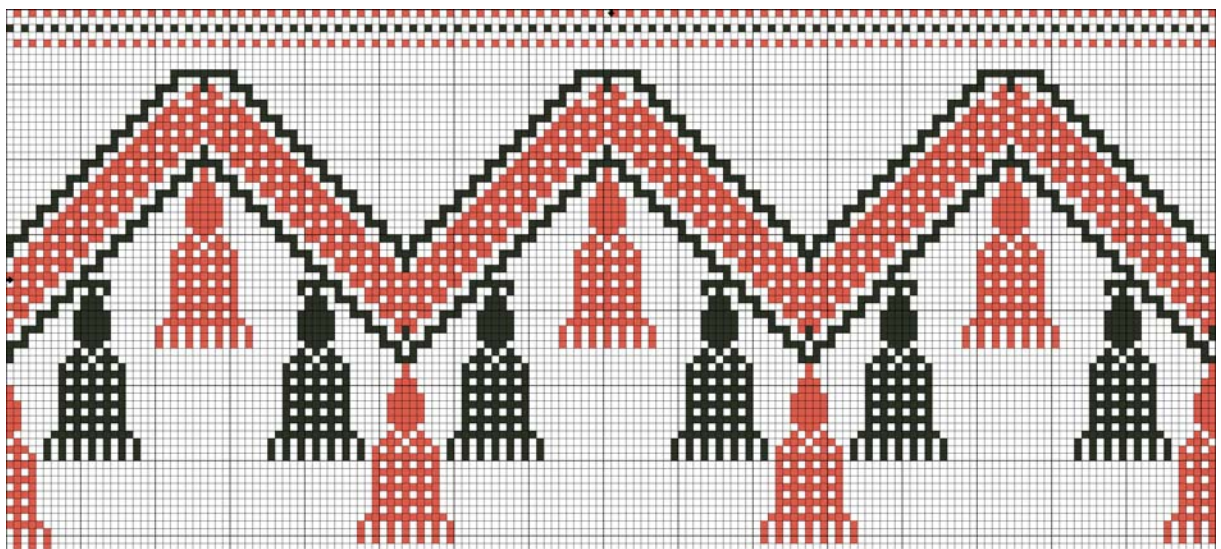
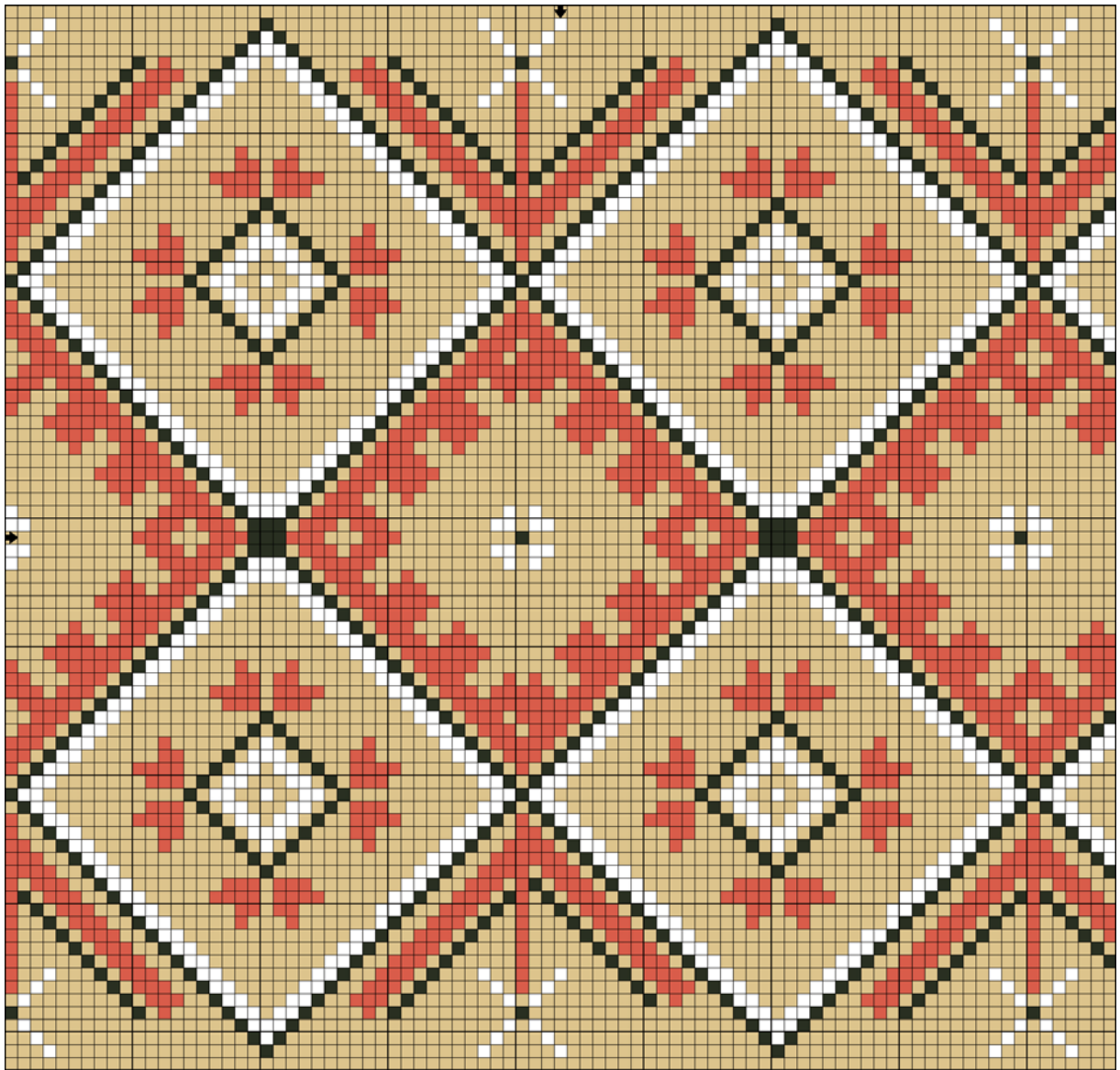

Чорнобильська зона

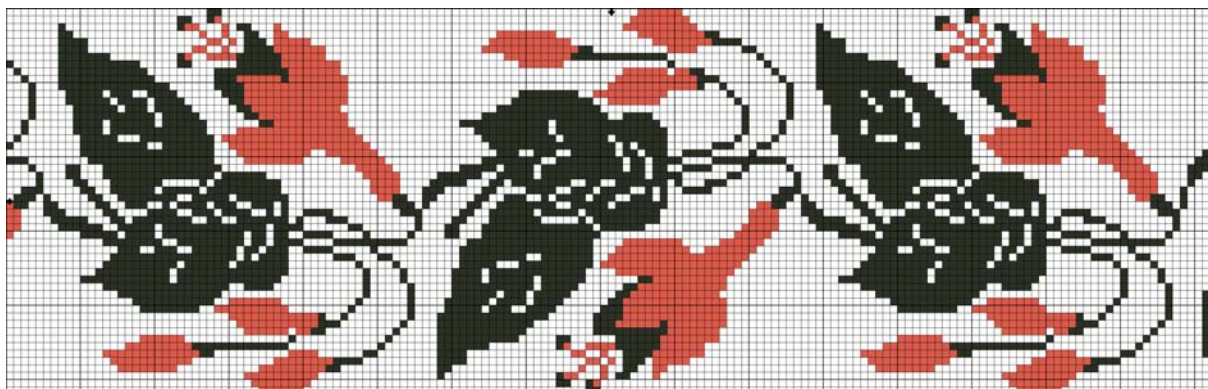

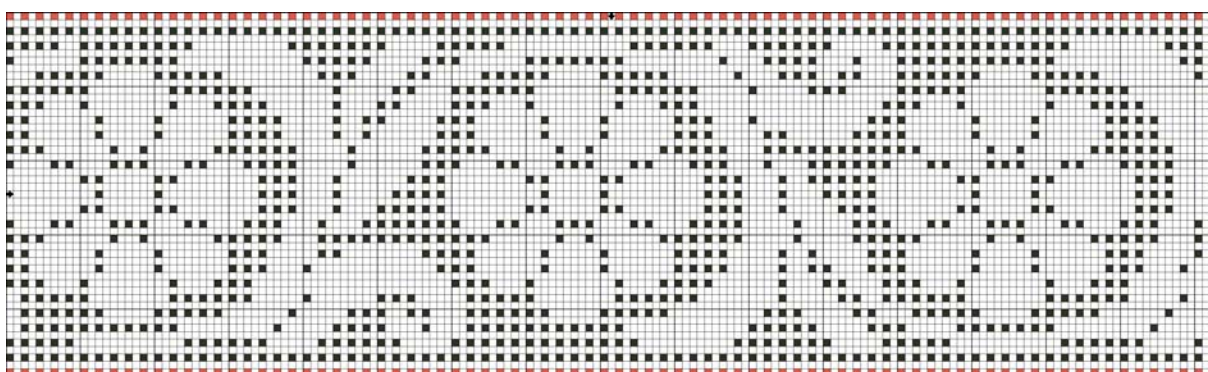

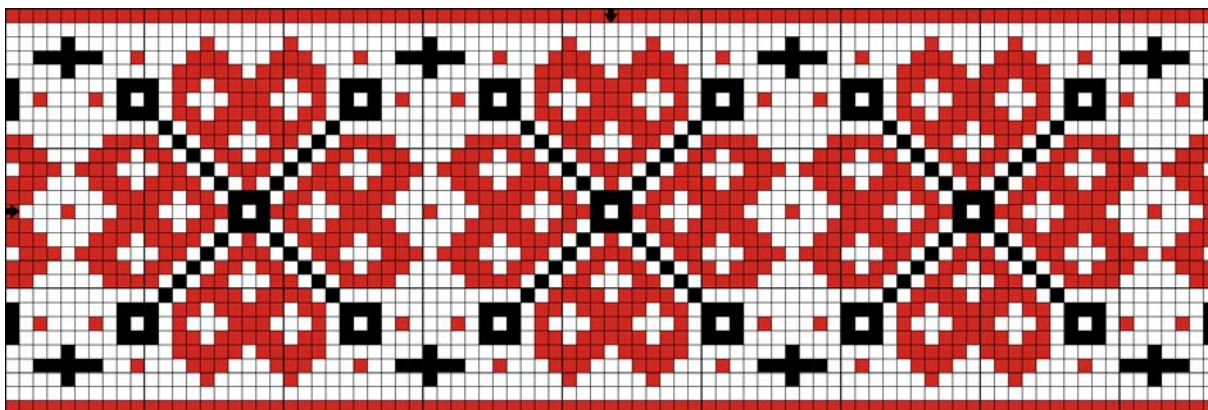
Узор «Фуксії»

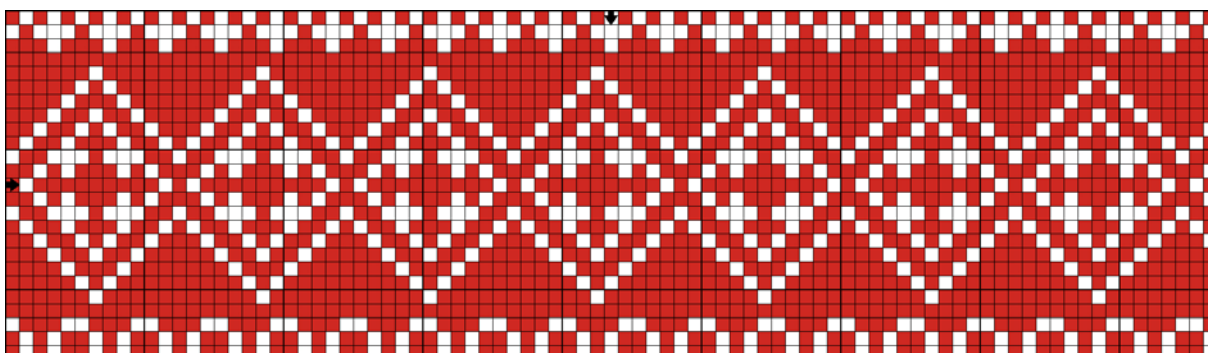
Узор Квіти «восьмаки»»

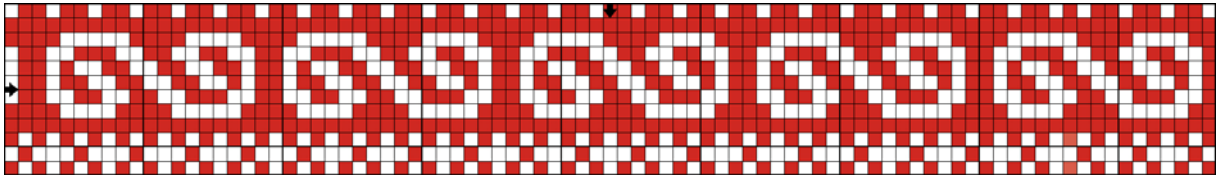
Узор «Хрещаті квіти»

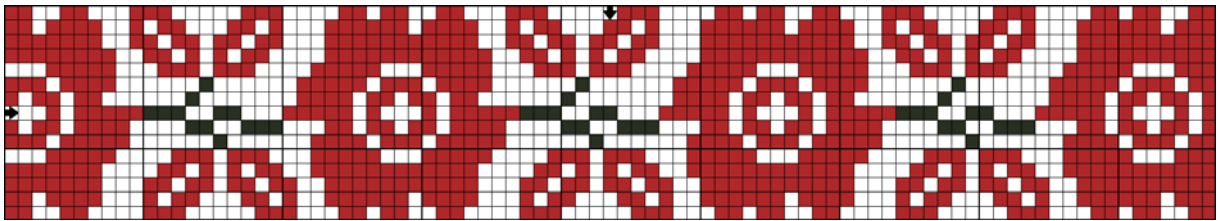
Узор «Хрести у вічках»

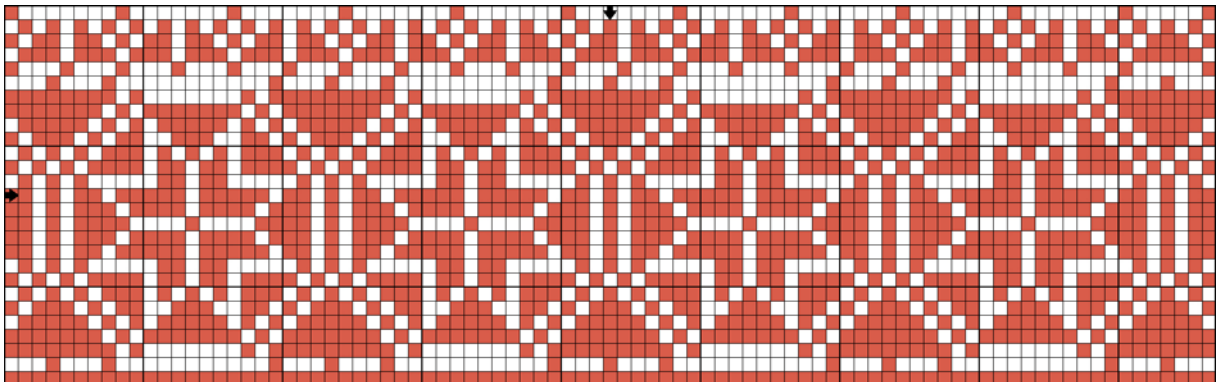
Узор «Ключі»

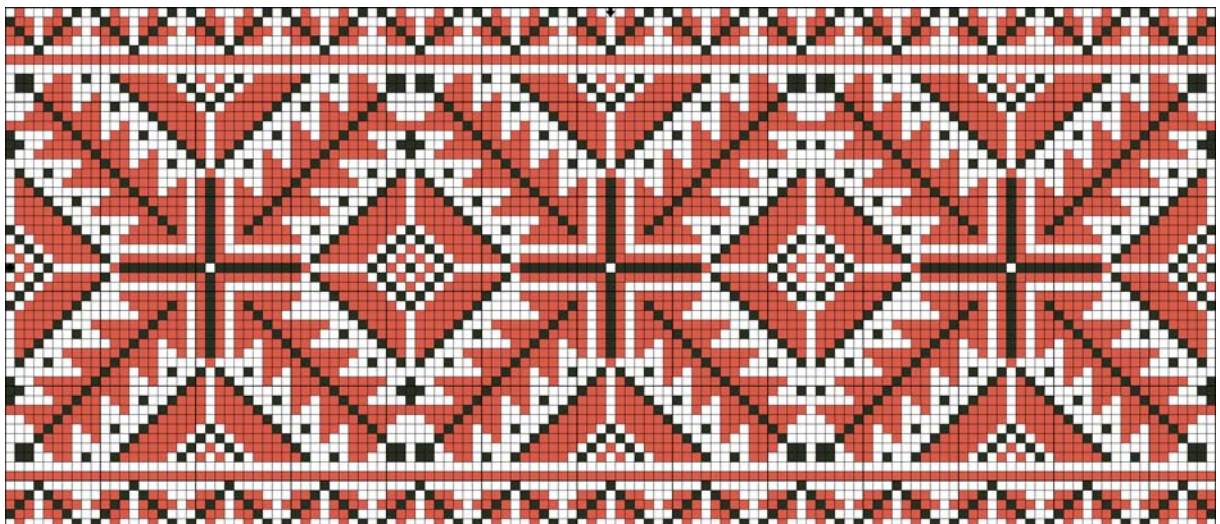
Узор «Хрестики у квітах»

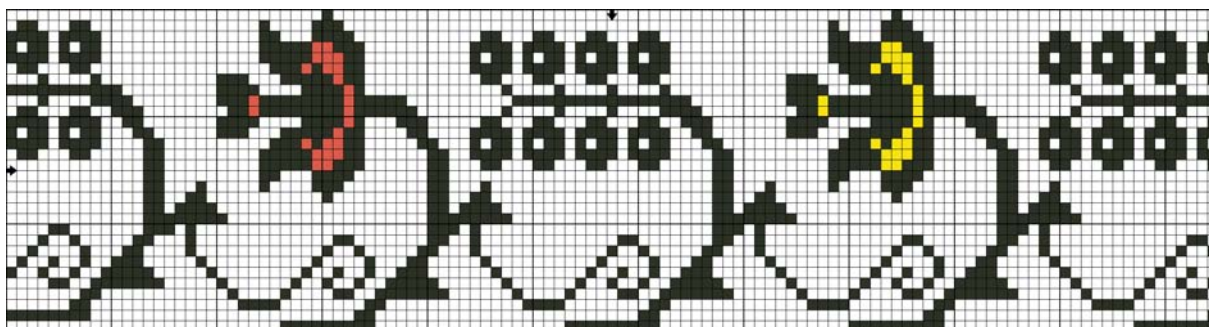
Узор «Розетка в кружках»

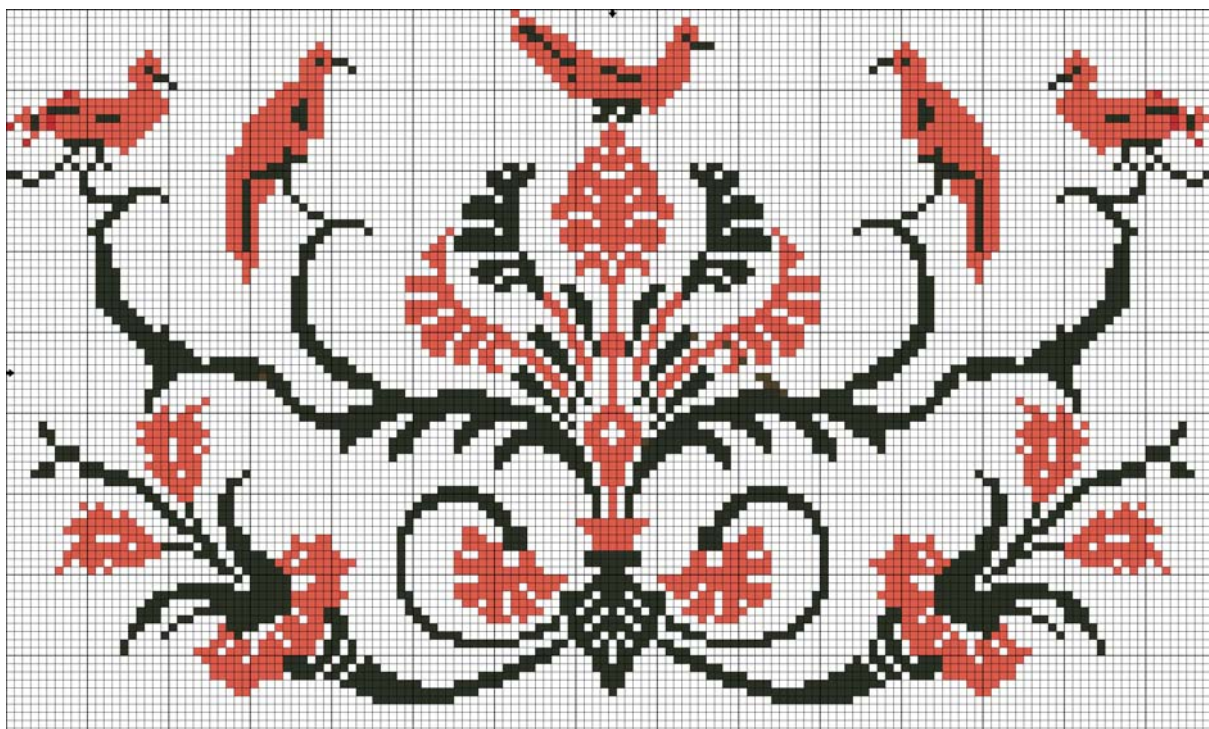
Узор «Ромб з «грабельками»»

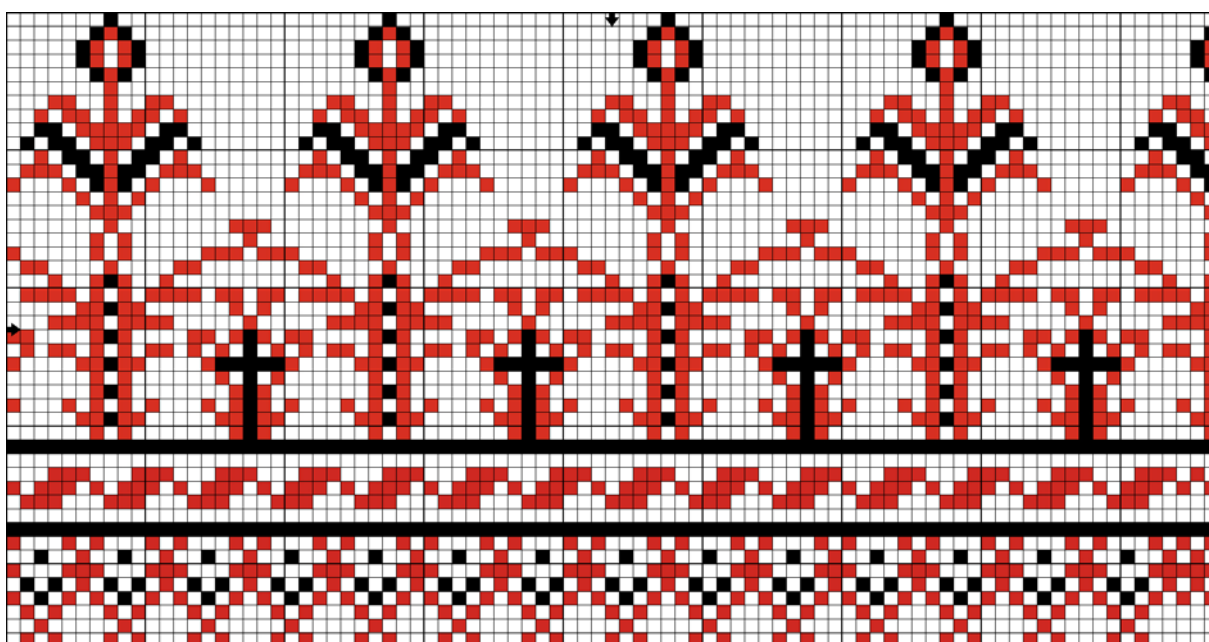
Узор «Порічки»

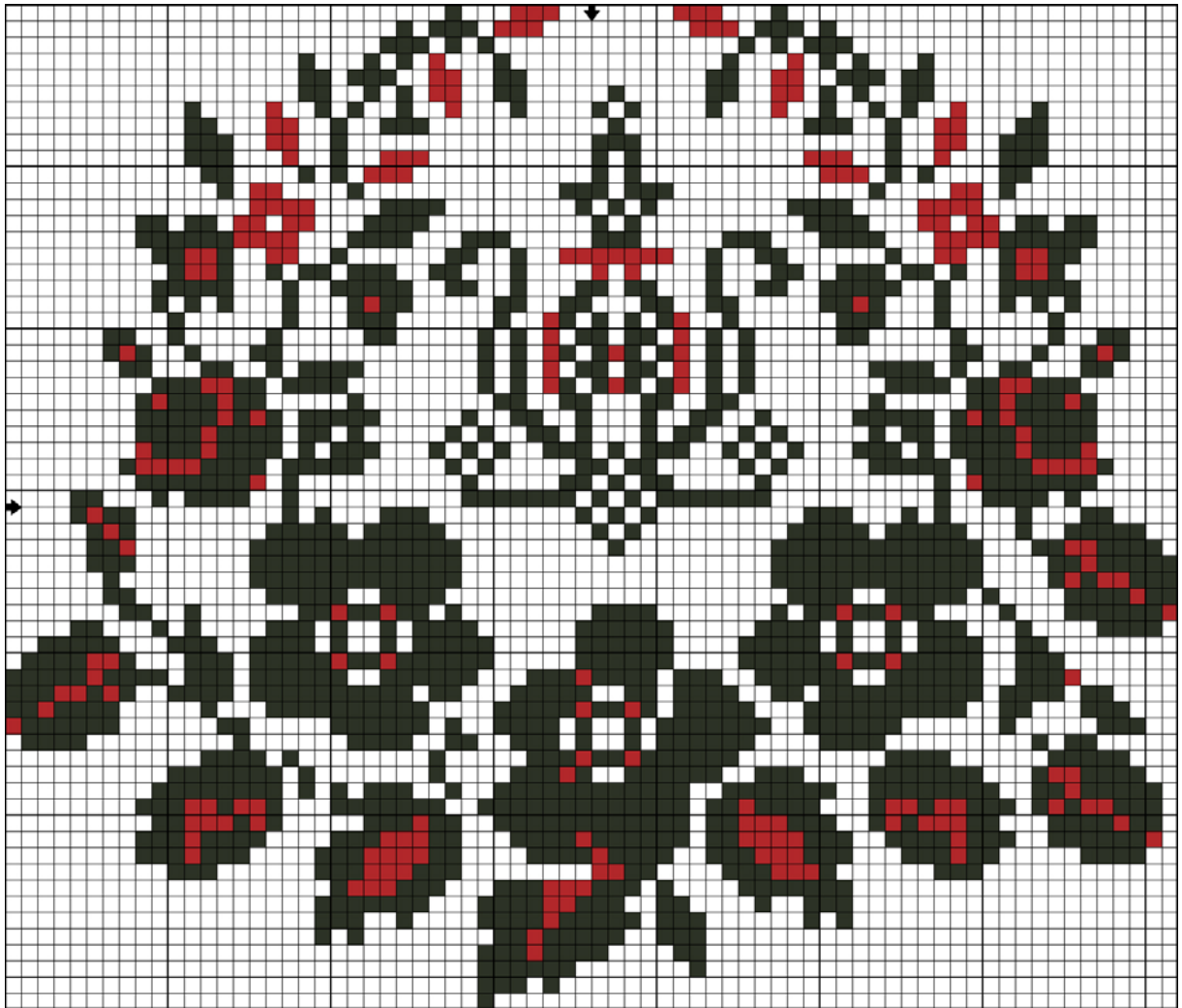

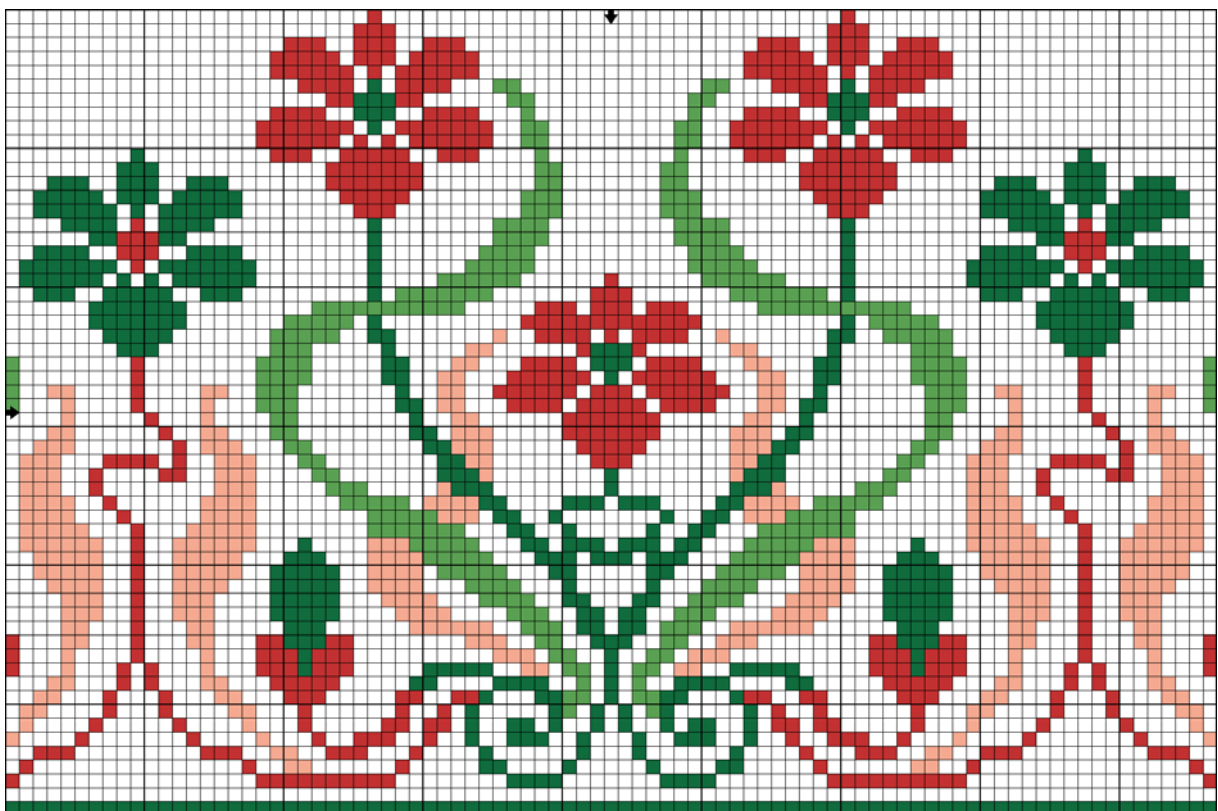
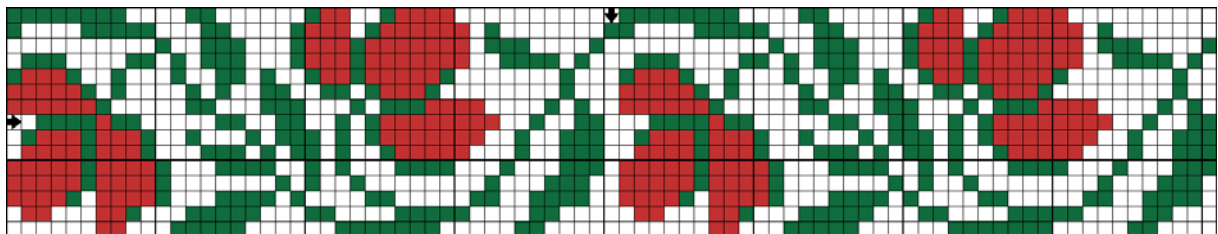
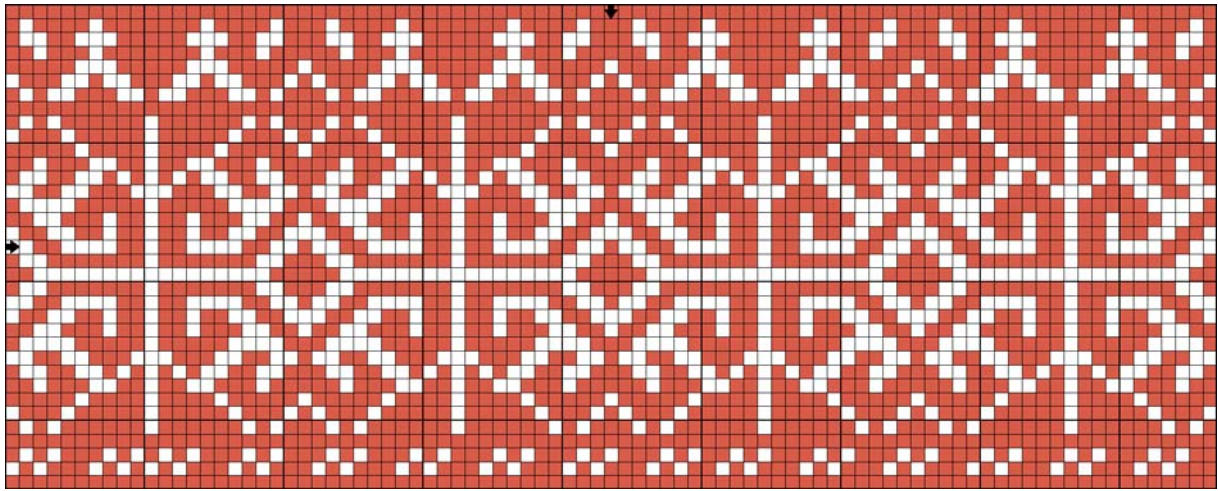
Узор «Папороть»

Узор «Деревце «Пам'ять»»

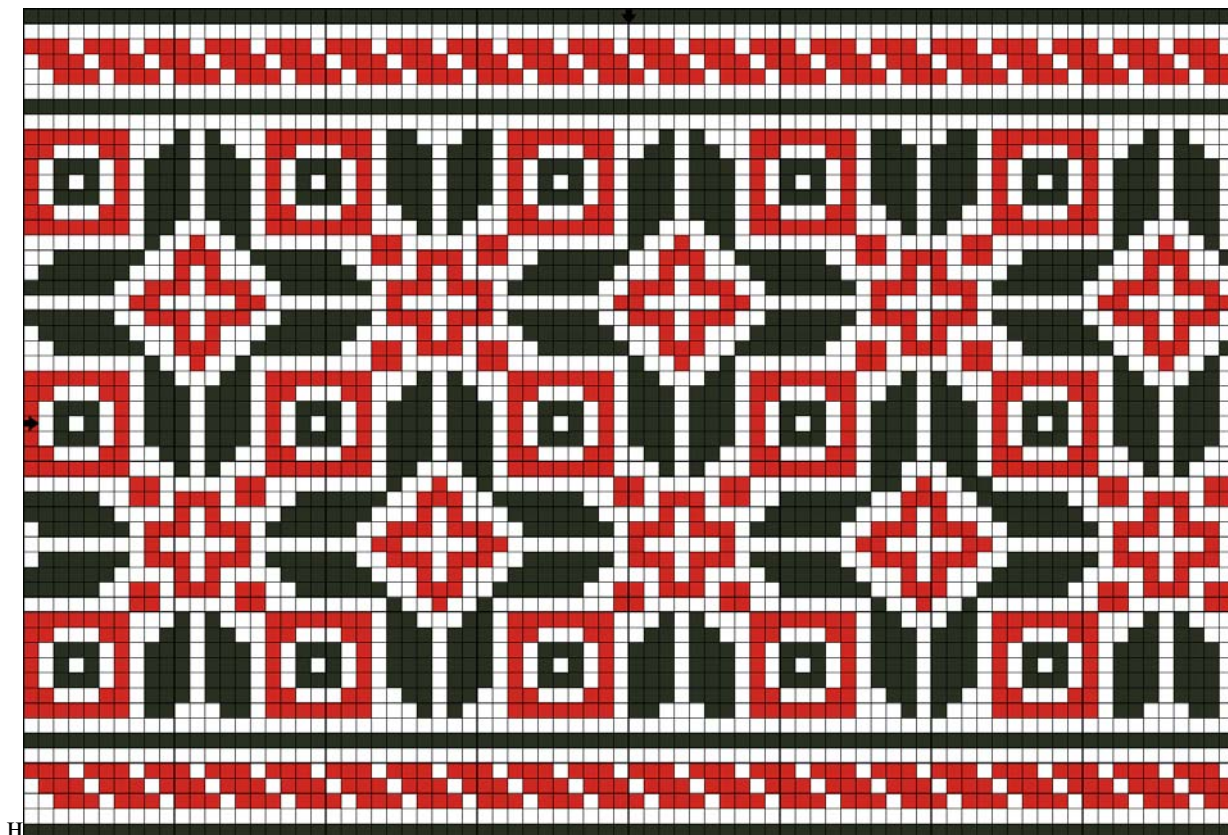

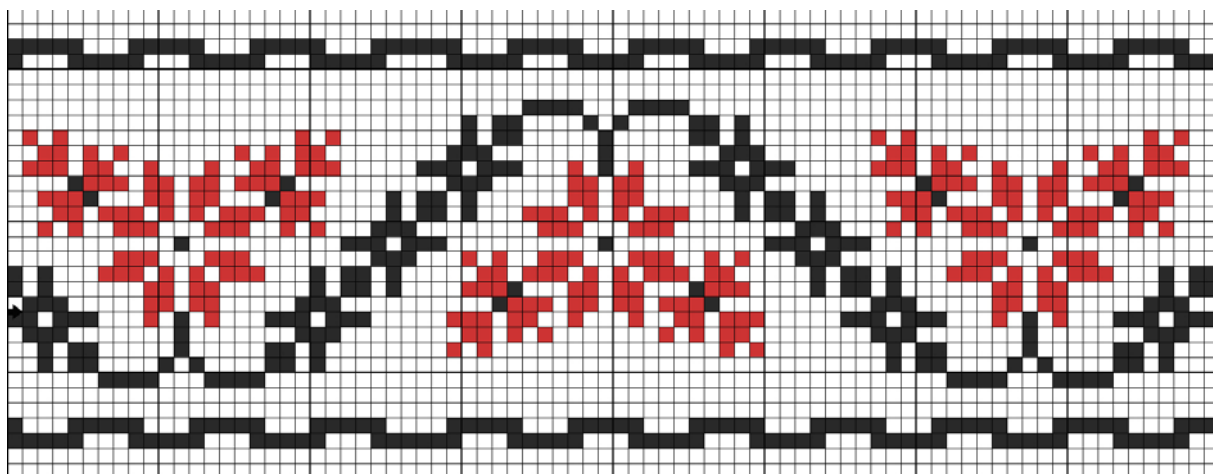
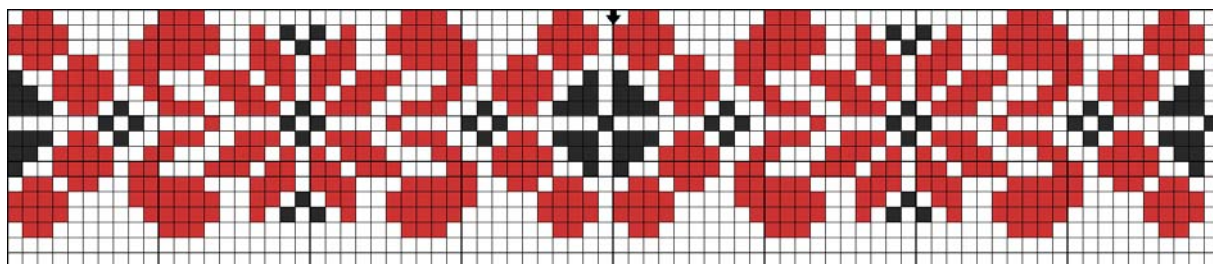

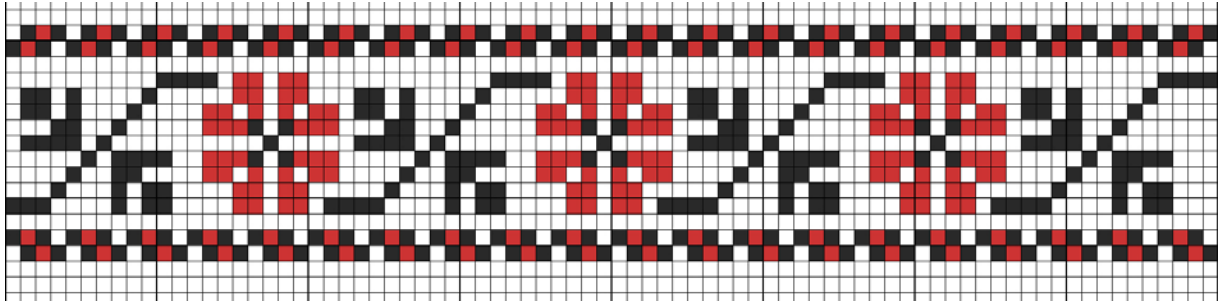
УЗОРИ ВИШИВОК
ЖИТОМИРСЬКЕ ПОЛІСся

Село Бегунь, Овручський р-

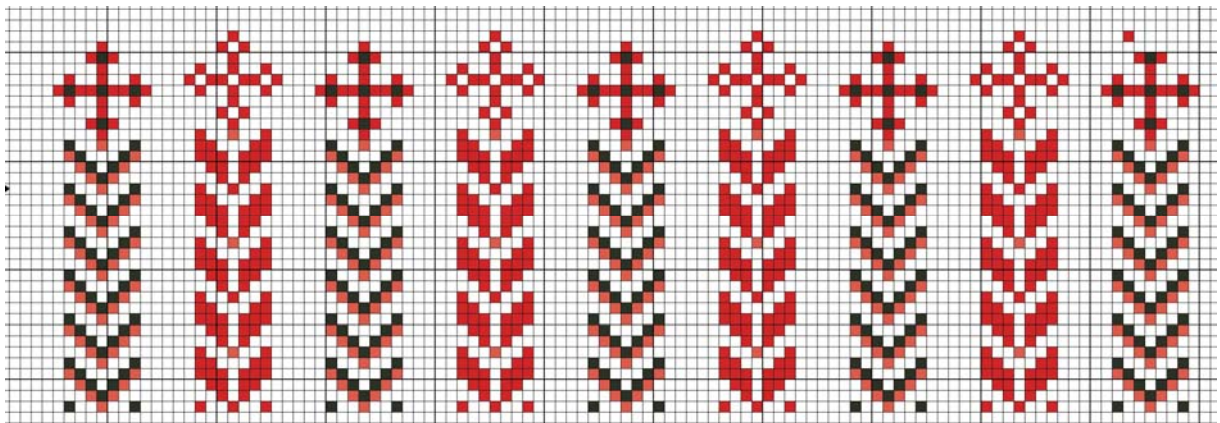

Село Бондарі. Овручський р-н.

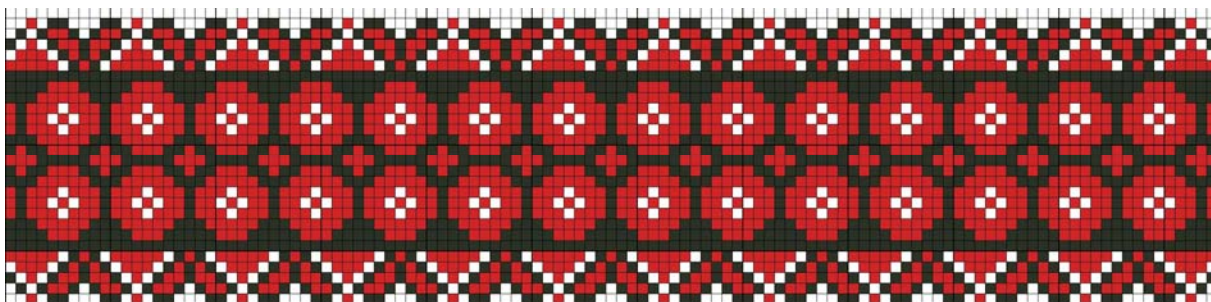

Село Велика Чернігівка.

Узор «Хрести»

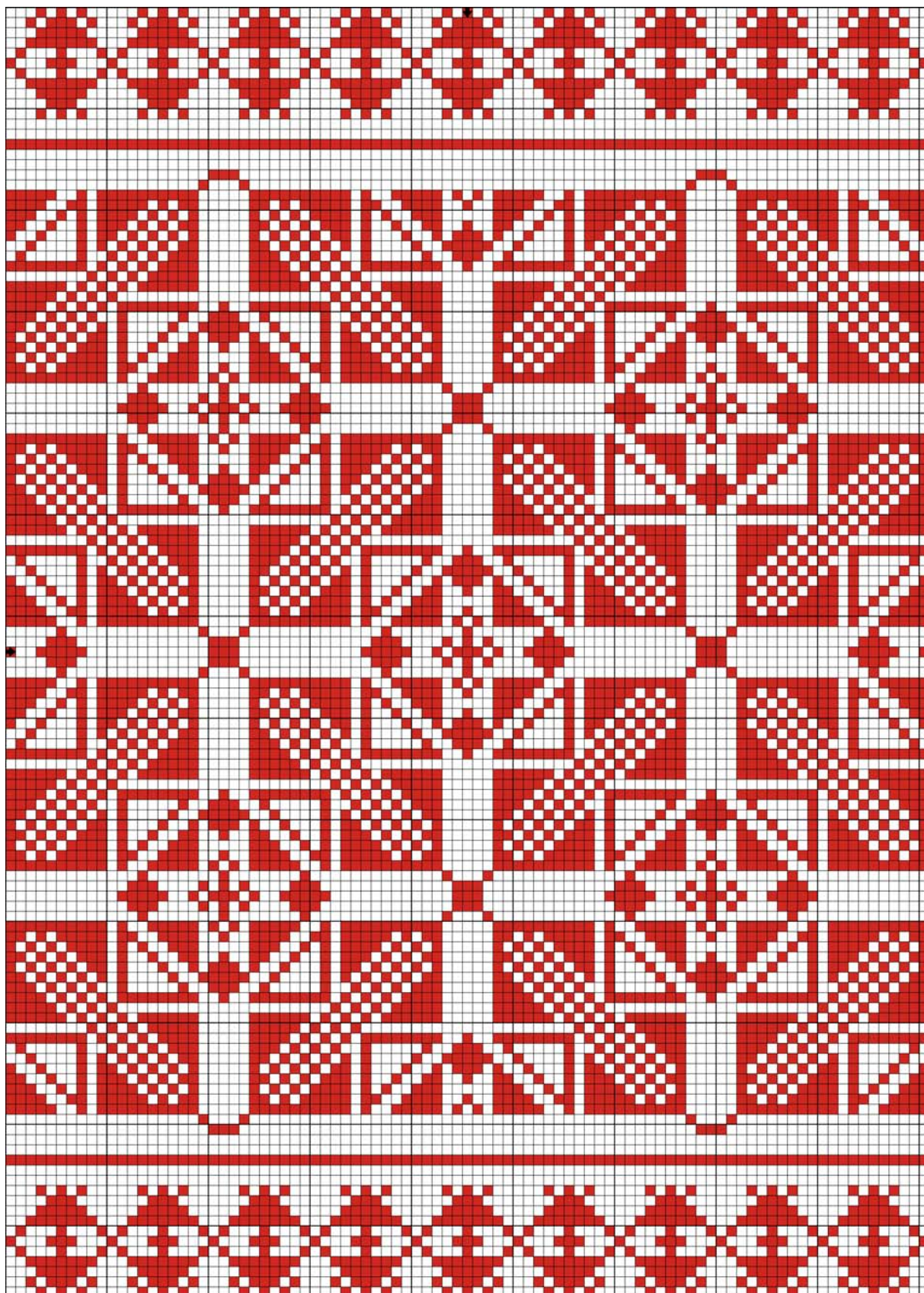
Село Красилівка

Село Левковичі

Село Листвин

Народницький р-н

Село Нова Радча

Село Поліське

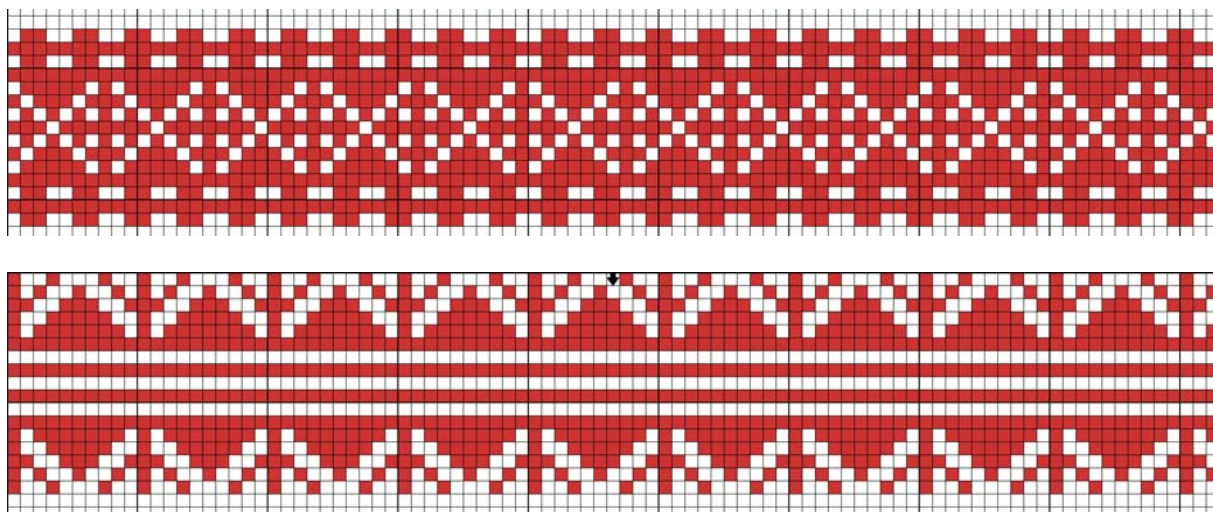
Село Скурати

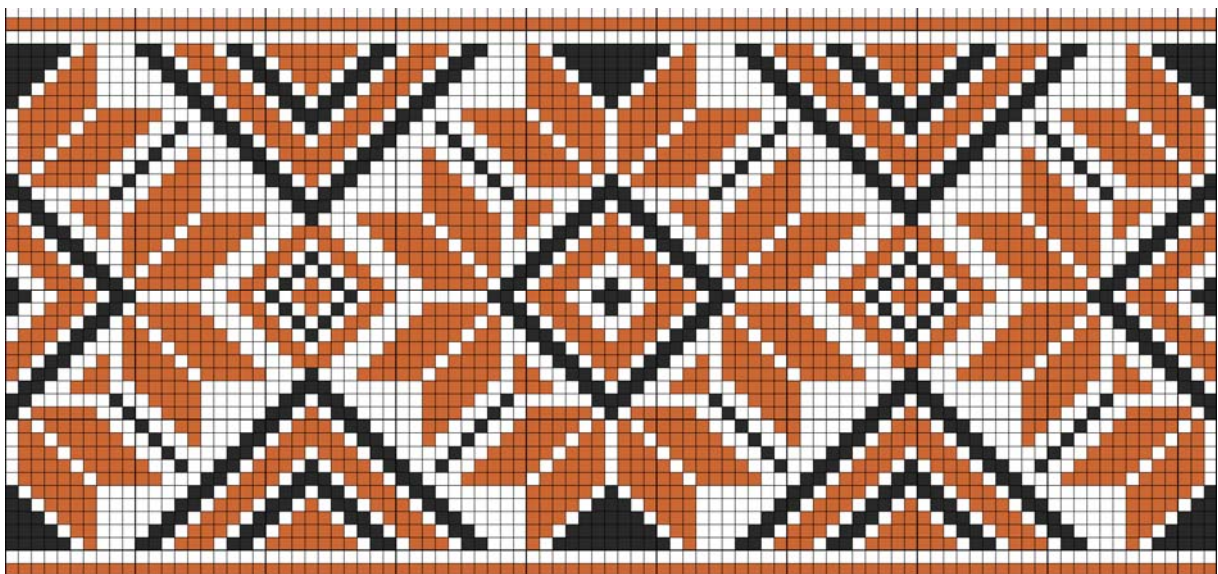
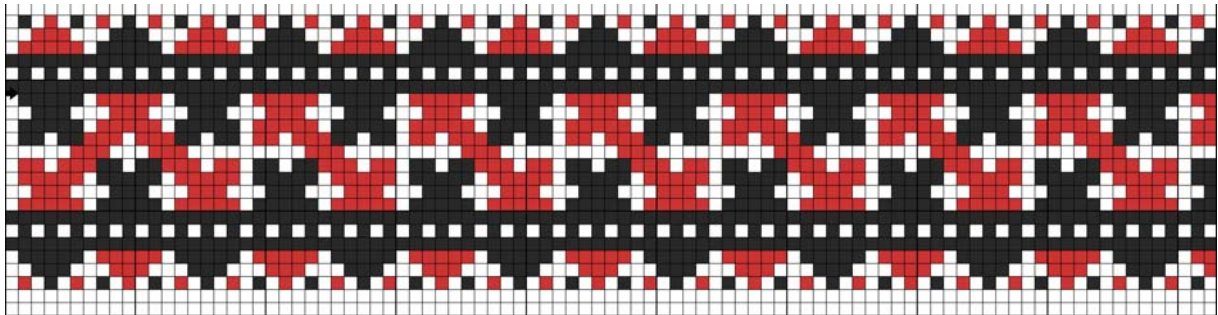
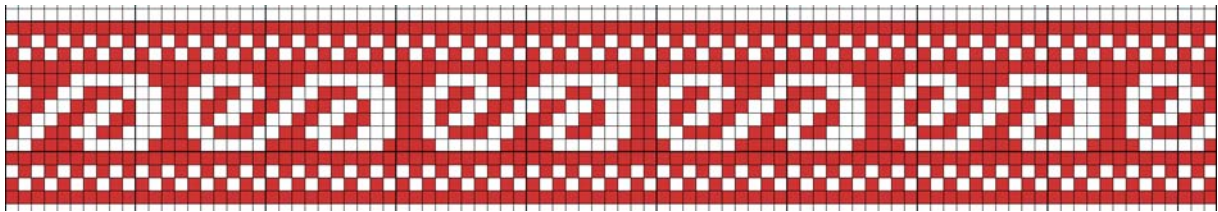

Село Словечко

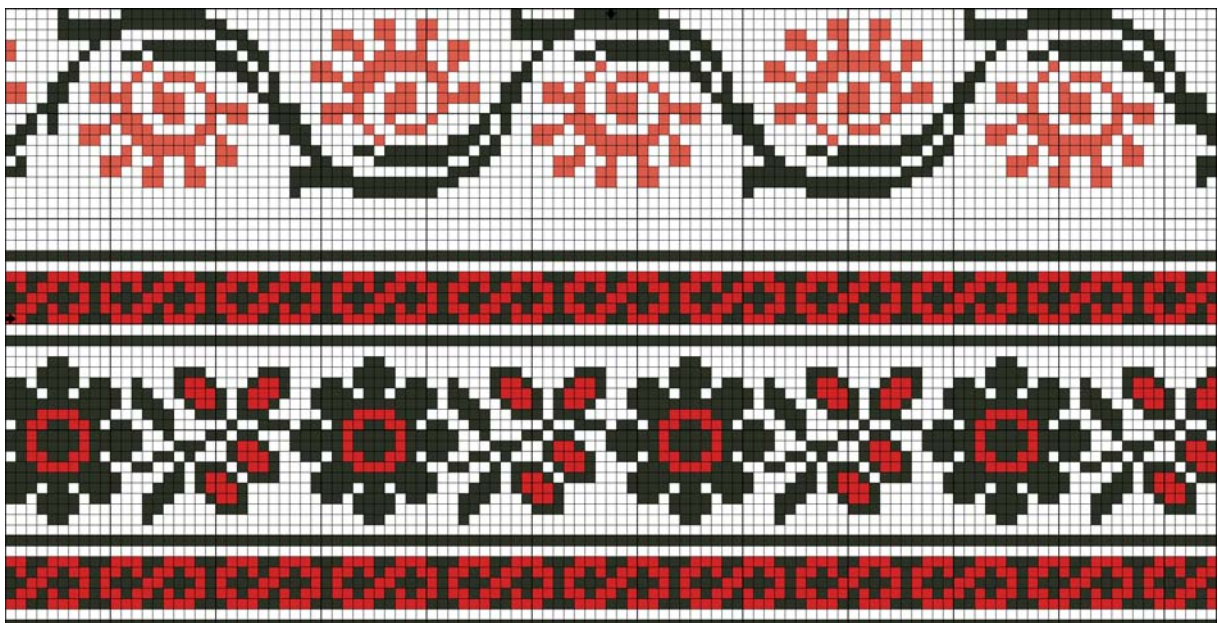

Село Старий Дорогинь

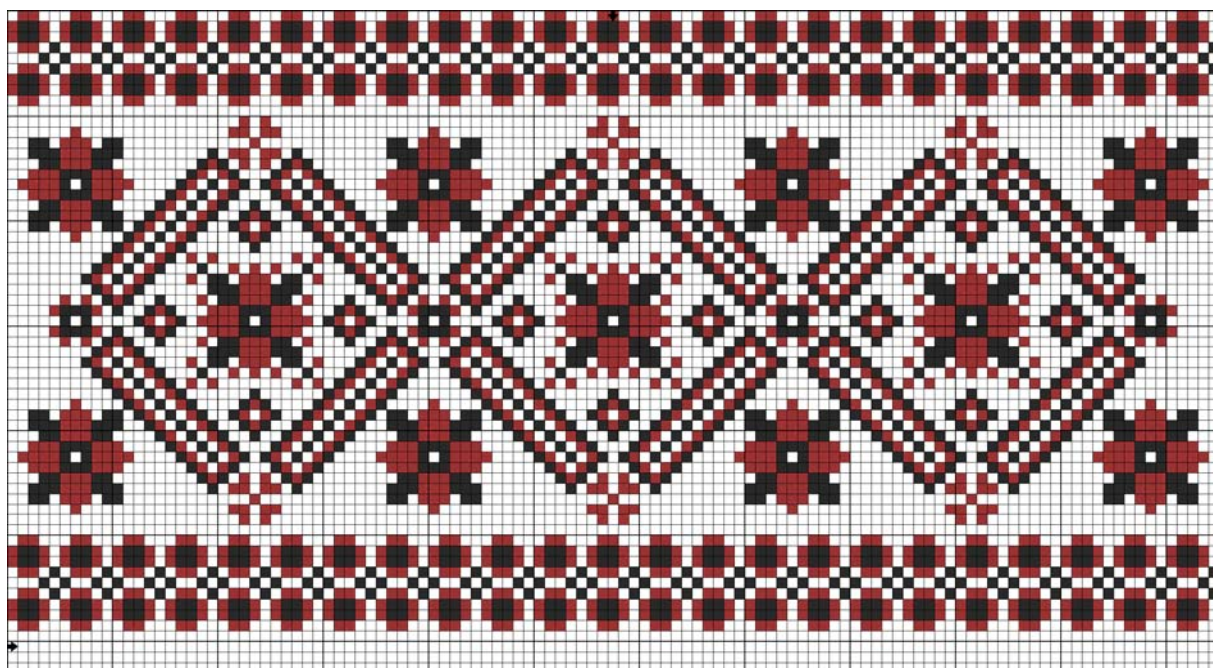

Село Рудня

Село Чоповичі

УЗОРИ ВИШИВОК
БІЛОРУСЬКЕ ПОЛІССЯ

Село Залісся, Могильовська обл.

Рушник з квіткою папороті

ЛІТЕРАТУРА:

1. Захарчук-Чугай Р. Народне декоративне мистецтво Українського Полісся: Чорнобильщина./ Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2007. 335 с.
2. Захарчук-Чугай Р. Українська вишивка. Львів – 2008.
3. Орел Л.. Українське Полісся. Те, що не забувається. Київ – 2010.
4. Орел Л.. Земля, обпалена Чорнобилем. Київ – 2009.
5. Кацар М.С. Беларускі орнамент. Ткацтва. Вышыўка. БелЭн, 1996.

ЗМІСТ

ВИСТАВКА «ПАМ'ЯТЬ НА ЖИТТЯ».....	3
Прес-реліз	3
Огнева Л. Проект «Пам'ять на життя»	3
Кравченко С. Виставка «Пам'ять на життя».....	5
Привітання з відкриттям виставки у Донецьку 26 травня 2011 року	8
Виставка «Пам'ять на життя» в Києві 11 лютого 2012 року.....	11
Відгуки.....	13
УЗОРИ З ВИШИВОК. КИЇВСЬКЕ ПОЛІССЯ	17
Місто Богуслав.....	17
Місто Бориспіль.....	17
Село Горностайпіль.....	18
Село Залісся	19
Село Іллінці	19
Село Княжичі	20
Село Корогод.....	20
Село Красне	21
Село Крива Гора	21
Село Ладижичі.....	21
Село Новошепеличі.....	22
Село Обуховичі.....	23
Село Опачичі.....	23
Село Старосілля.....	24
Село Теремці	25
Село Термахівка	25
Село Товстий Ліс.....	26
Село Черевач	26
Місто Чорнобиль	27
Чорнобильська зона	28
УЗОРИ ВИШИВОК ЖИТОМИРСЬКЕ ПОЛІССЯ.....	37
Село Бегунь, Овручський р-.....	37
Село Бондарі. Овручський р-н.	37
Село Велика Чернігівка.....	38
Село Красилівка	39
Село Левковичі.....	40
Село Листвин	41
Народницький р-н.....	42
Село Нова Радча.....	42
Село Поліське	43
Село Скурати.....	44
Село Словечко	45
Село Старий Дорогинь.....	45
Село Рудня	46
Село Чоповичі.....	47
УЗОРИ ВИШИВОК БІЛОРУСЬКЕ ПОЛІССЯ.....	48
Село Залісся, Могильовська обл.....	48
Село Лужки, Вітібська обл..	49
ЛІТЕРАТУРА:	49

Пам'ять на життя
Орнаменти з вишивок
українського та білоруського Полісся: Чорнобильщина

Огнєва Л. Пам'ять на життя. (Орнаменти з вишивок українського та білоруського Полісся: Чорнобильщина) / Людмила Огнєва. – Бахмут: Фотоцентр «Піонер», 2020, – 50 с.

Комп'ютерний макет та художнє оформлення
Людмила Огнєва

Видання здійснено
за сприяння Творчої Майстерні «Оберіг» (м. Бахмут)
і фінансової підтримки ГО «Бахмут Український»

Оригінал-макет та художнє оформлення
Людмила Огнєва

Фотоцентр «Піонер»

